



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ  
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА  
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ



ОПРР 2014  
2020



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

Утвърдил:

Деница Николова – Ръководител  
на УО на ОПРР

.....

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И  
БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „РЕГИОНАЛНО И ГРАДСКО РАЗВИТИЕ”

ПЛАН ЗА ОЦЕНКА  
НА  
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ“  
2014-2020

Май, 2016 г.

## Съдържание

1. Цели, обхват и координация на плана за оценка.....	4
1.1. Нормативни основания за изготвяне на плана за оценка .....	4
1.2. Същност, цели и задачи на плана за оценка .....	4
1.3. Съдържание на плана за оценка .....	5
1.4. Обхват и концентриране на плана за оценка .....	6
1.5. Координация на плана за оценка .....	6
2. Рамка за оценка .....	7
2.1. Функции и процес по оценка .....	7
Управляващ орган .....	7
Комитет за наблюдение .....	9
Направляващи групи за оценка .....	9
Външни оценители.....	10
Европейска комисия.....	10
Институции, осигуряващи статистически данни .....	10
2.2. Участие на партньори в процеса на оценка .....	13
2.3. Човешки ресурси и независимост на експертната оценка.....	13
2.4. Нужди от обучение по оценка.....	14
2.5. Стратегия за използване и комуникация на оценките.....	14
2.6. График на плана за оценка .....	16
2.7. Бюджет за изпълнение на плана за оценка .....	21
2.8. Стратегия за управление на качеството на процеса на оценка .....	22
3. Планирани оценки по ОПРР 2014-2020.....	23
3.1. Въстъпителна оценка на изпълнението на ОПРР 2014-2020 .....	28
3.2. Анализ на изпълнението на дейностите за устойчиво градско развитие, чрез интегрирана приоритетна ос, съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013.....	35
3.3. Средносрочна оценка на ОПРР 2014-2020 .....	38
3.4. Оценка на приноса на ОПРР 2014-2020 за социалното включване, в т.ч. маргинализирани групи и роми, както и оценка на прилагането на хоризонтални политики .....	47
3.5. Оценка на въздействието на ОПРР 2014-2020.....	50
3.6. Предварителна и екологична оценка за програмен период след 2020 г. ....	60

### Списък на използваните съкращения:

- БВП – Брутен вътрешен продукт
- ГД „ГРР“ – Главна дирекция „Градско и регионално развитие“
- ЕК – Европейска комисия
- ЕО – Екологична оценка
- ЕС – Европейски съюз
- ЕСИФ – Европейски структурни и инвестиционни фондове
- ЕФРР – Европейски фонд за регионално развитие
- ЗОП – Закон за обществените поръчки
- ИПГВР – Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие
- ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение
- КН – Комитет за наблюдение
- МОСВ – Министерство на околната среда и водите
- МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
- ОПРР 2007-2013 – Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г.
- ОПРР 2014-2020 – Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.
- НГО – Направляваща група за оценка
- ПОИП – Програмиране, оценка, информация и публичност
- СП – Споразумение за партньорство
- СУК – Система за управление и контрол
- УО – Управляващ орган
- ЦКЗ – Централно координационно звено
- НУИ – Наръчник за управление и изпълнение
- НСИ – Национален статистически институт
- БФП – Безвъзмездна финансова помощ
- Регламент № 1303/2013 – РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета
- Регламент за ЕФРР № 1301/2013 – РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1301/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 декември 2013 година относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006

Планът за оценка на ОПРР 2014-2020 е разгледан и одобрен от Комитета за наблюдение на програмата на заседание, проведено на 12 май 2016 г.

## **1. Цели, обхват и координация на плана за оценка**

### **1.1. Нормативни основания за изготвяне на плана за оценка**

Настоящият План за оценка е изготвен на основание чл. 56 „Оценка през програмния период“ от Регламент 1303/2013 и се отнася единствено за ОПРР 2014-2020, съфинансирана от ЕФРР.

Планът за оценка е изготвен в съответствие с Ръководството на ЕК за планове за оценки (от м. февруари 2015 г.) и с Ръководството на ЕК за концепции и препоръки за мониторинг и оценка (от м. март 2014 г.).

### **1.2. Същност, цели и задачи на плана за оценка**

Планът за оценка е разработен от УО на ОПРР 2014-2020. Той определя индикативния брой, организацията, последователността и основния фокус на оценките на програмата през програмния период 2014-2020 г., с цел координация на процесите и подпомагане вземането на управленски решения.

Целта на плана за оценка на ОПРР 2014-2020 е да се създадат необходимите условия за успешното планиране и извършване на качествени оценки през програмния период.

Всички дейности по оценка на ОПРР 2014-2020, предвидени в настоящия план, имат за цел подобряване на качеството на изпълнението на програмата чрез набавяне, систематизиране и анализ на информация, свързана с изпълнението на програмата, в т.ч. по отношение на нейните ефикасност, ефективност и въздействие.

#### **Задачите на плана за оценка на ОПРР 2014-2020 са следните:**

- Да подобри качеството на оценките чрез правилно планиране, включително чрез идентифициране и събиране на необходимите данни;
- Да позволи информирано управление на програмите и вземане на управленски решения, въз основа на констатациите от оценките;
- Да осигури рамка за планиране на задължителна оценка на въздействието;
- Да улесни Комисията при обобщаването на изводи от различни държави-членки и при обмена на съответната информация;
- Да планира и структурира дейностите по оценка на ОПРР 2014-2020, като неразделна част от процеса на изпълнение на програмата;
- Да гарантира, че са предприети достатъчно и подходящи дейности по оценка на програмата и че са налични достатъчно и подходящи ресурси за осъществяването на тези дейности;
- Да гарантира, че своевременно са налични или ще бъдат налични данни, необходими за оценъчния процес;
- Да гарантира, че заинтересованите страни са привлечени в процеса на оценка и да осигури възможност за своевременно диалог между всички партньори;

- Да гарантира използването на резултатите от оценката от заинтересованите страни при прилагането и управлението на ОПРР 2014-2020;
- Да засили прозрачността на оценъчния процес и информираността на заинтересованите страни, бенефициентите и широката общественост относно резултатите и въздействието на ОПРР 2014-2020;
- Да намали административната тежест чрез планиране на дейностите по събиране на данни и наблюдение съобразно нуждите от оценка.
- Да идентифицира ключовите области (теми), които са основен предмет и задължение по наблюдение и докладване от страна на УО през програмния период.
- Да осигури последователност и свързаност между процесите на наблюдение, оценка и докладване и да подпомогне осигуряването и валидирането на изходни данни за изготвянето на разширени годишни доклади за изпълнение през 2017 г. и 2019 г., и последващата оценка на програмата и по-конкретно:
  - Годишният доклад за изпълнението, който трябва да бъде представен през 2017 г., в който се оценява напредъкът в постигането на целите на програмата, включително приносът на ЕСИФ за промените в стойността на индикаторите за резултат, в случаите, в които е налице доказателствен материал от съответните оценки;
  - Годишният доклад за изпълнението, който трябва да бъде представен през 2019 г. и Окончателния доклад, включващи и информацията относно и оценка на напредъка към постигането на целите на програмата и нейния принос за постигането на целите на Стратегия Европа 2020;
  - Докладите за напредък по изпълнение на Споразумението за партньорство (СП), които държавите-членки трябва да представят през 2017 и 2019 г.;
  - Последващата оценка, която се извършва от Комисията или от държавите-членки в тясно сътрудничество с Комисията. Последващите оценки разглеждат ефективността и ефикасността на ЕСИФ и техния принос за изпълнението на Стратегия Европа 2020, като се отчитат заложените в тази стратегия цели и в съответствие със специфичните изисквания, определени в правилата за отделните фондове.

### **1.3. Съдържание на плана за оценка**

Планът за оценка на ОПРР 2014-2020 е структуриран съгласно т. 3 от Ръководството на ЕК за планове за оценка и съдържа всички основни елементи по т. 3.5.2 „Елементи на плана за оценка“ от Ръководството на ЕК за концепции и препоръки за мониторинг и оценка.

При изпълнението на плана за оценка ще се вземе предвид препоръката на ЕК за преглед и актуализация на плана за оценка веднъж годишно, ако е необходимо. В допълнение, наличието на план за оценка, не изключва възможността за допълнителни оценки, отговарящи на възникнали неотложни нужди.

В тези случаи, УО на ОПРР може да инициира актуализация на плана за оценка, както и провеждане на допълнителни оценки извън плана за оценка, при необходимост.

#### **1.4. Обхват и концентриране на плана за оценка**

Настоящият план за оценка обхваща предвидените оценки и анализи, вкл. подкрепящите ги дейности по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., съфинансирана от ЕФРР.

Съгласно изискванията на Ръководството на ЕК за планове за оценки, планираните в настоящия план оценки ще съсредоточат усилията към оценка на въздействието и ефектите от програмата. В допълнение, акцентира се и върху специфични въпроси (теми), които са от съществено значение при изпълнението на програмата, напр. устойчивото градско развитие (съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013), изискванията на екологичното законодателство, социалното включване и др. Специфичните въпроси (теми), предмет на всяка една от планираните оценки, са посочени в т. 3 „Планирани оценки по ОПРР 2014-2020“ от настоящия план.

#### **1.5. Координация на плана за оценка**

Координацията на плана за оценка и на извършваните оценки на ОПРР 2014-2020 ще се осъществява чрез следния механизъм за координация:

- Обсъждане на плана за оценка и извършените оценки в КН на ОПРР 2014-2020;
- Обсъждане на плана за оценка и на извършените оценки в постоянна междуведомствена работна група за оценка на ЕСИФ 2014-2020, създадена със Заповед №Р-111/12.05.2015 г. на заместник министър-председателя по Европейските фондове и икономическата политика, на основание чл. 11, ал. 7, от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация и във връзка с чл.1, ал.2, т.16 от Постановление № 70 на Министерския съвет от 2010 г. за координация при управлението на средствата от Европейския съюз. Постоянната работна група за оценка на ЕСИФ се координира от ЦКЗ, дирекция „Мониторинг на средствата от ЕС“ в Министерски съвет;
- участие на представители на УО на ОПРР 2014-2020 в направляващи групи за оценките по програмата.
- предоставяне на информация за изпълнението на ОПРР 2014-2020 за целите на дейности по оценка на СП и на останалите оперативни програми по ЕСИФ;

Координацията на ниво УО на плана за оценка и на извършваните оценки по ОПРР 2014-2020 ще се осъществява чрез механизъм, заложен в процедурите по оценка в НУИ на ОПРР 2014-2020 В допълнение са предприети и следните дейности:

- участие на представители на заинтересованите отдели в УО („Предварителен контрол и мониторинг“, „Изпълнение на програмните приоритети“, „Финансово управление и контрол“, Регионалните отдели) в направляващите групи по оценки на ОПРР 2014 - 2020;
- регулярна комуникация на експертите по оценка в отдел „ПОИП“ с експертите от отдел „Предварителен контрол и мониторинг“, които отговарят за отчитане и проверка на данните за индикаторите по ОПРР 2014-2020;
- регулярна комуникация на експертите по оценка в отдел „ПОИП“ с експерти от останалите отдели на УО за изискване на специфична информация при провеждане на оценките (например финансова информация, информация за

подадени проектни предложения и сключени договори и др.).

## **2. Рамка за оценка**

### **2.1. Функции и процес по оценка**

Изпълнението и управлението на плана за оценка ще се осъществява от следните основни звена:

#### **Управляващ орган**

Съгласно чл. 56 (3) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 през програмния период УО гарантира извършването на оценки, включително за оценяване на ефективността, ефикасността и въздействието на всяка програма въз основа на плана за оценка. В съответствие с това УО на ОПРР 2014-2020 ще отговаря за:

- изпълнение на планираните в плана за оценка дейности и гарантиране на тяхното качество;
- осигуряване на средства за изпълнение на оценъчните дейности, предвидени в плана по линия на техническата помощ на програмата;
- преразглеждане и промяна на плана за оценка в консултации с КН;
- осигуряване на процеса на събиране, отчитане, анализиране на данни, необходими за оценката. В изпълнение на функцията си по наблюдение, УО следва да координира дейностите по събиране на данни и оценка с информацията от наблюдението/оценката на прилагането на различните оперативни програми, финансирани по ЕСИФ;
- подпомагане работата на КН;
- координиране на дейностите по оценка с тези по СП и останалите оперативни програми;
- предоставяне на резултатите от проведените оценки на КН и ЕК;
- публикуване и разпространяване на резултатите от изпълнените дейности по оценка.

Подробни правила относно процедурите за изпълнение на дейностите по оценка от страна на УО са разписани в НУИ на ОПРР 2014-2020

Съгласно чл. 29 (1) от Устройствения правилник на МРРБ, ГД „ГРР“ изпълнява функциите на управляващ орган на Оперативна програма "Регионално развитие" 2007 - 2013 г., Оперативна програма "Региони в растеж" 2014 - 2020 г. и всички произтичащи от това задължения и отговорности съгласно регламентите на Европейския съюз (ЕС) и Структурните и инвестиционните фондове, в т.ч.:

м) осигурява провеждането на предварителна, междинна и последваща оценка на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014 - 2020 г. съгласно чл. 54 - 57 от Регламент 1303/2013;

ГД „ГРР“ е определена за УО на ОПРР 2014-2020 с Решение на Министерски съвет № 792/17.12.2013 г. В рамките на УО, конкретните функции и отговорности във връзка с оценката са разпределени, както следва:

**Отдел „ПОИП“** подпомага дейността на ГД „ГРР“ в изпълнение на функциите и задълженията като УО на Оперативна програма „Региони в растеж“, по отношение на:

- Изготвянето на оценки на ОПРР 2014-2020, съгласно изискванията на европейското законодателство и Насоките на ЕК;
- Подготовката и провеждането на дейностите във връзка с осъществяването на оценките на оперативната програма, в съответствие с плана за оценка на ОПРР;
- Подготовката на технически спецификации и избора на независими оценители за осъществяването на оценките по ОПРР;
- Сътрудничество с независимите оценители и предоставяне на информация, свързана с изпълнението на Оперативната програма, в координация с другите отдели на ГД „ГРР“;
- Подготовка на становища по препоръките, направени от независимите оценители с цел обективно отразяване на фактите, свързани с изпълнението на Оперативната програма;
- Предоставяне на информация на органите, отговорни за наблюдението и оценката на финансовата помощ от ЕСИФ;
- Популяризиране на резултатите от направените оценки;

Общият брой на служителите в отдел „ПОИП“ е 12, както и 2-ма външни специалисти, назначени по граждански договор, съгласно правилата на УО на ОПРР от които постоянно ангажирани с оценките на ОПРР 2014-2020 са началникът на отдела, 2 експерти и един външен специалист. При необходимост и в случаи на сериозна натовареност с оценките, с тях могат да бъдат ангажирани и други експерти или сътрудници по управление на европейски проекти и програми, които работят в отдела.

Служителите в отдел „ПОИП“, ангажирани с процедурите по оценка на ОПРР 2014-2020, притежават необходимата експертиза в областта на програмиране и оценката, изпълнението на проекти, обществени поръчки, за активно подпомагане процеса по оценка, като изготвят тръжните документи, в т.ч. техническите спецификации, комуникират с външните оценители, предоставят информация за изпълнението на програмата, дават становища и препоръки по оценителните доклади.

Отношение към извършваните оценки на ОПРР 2014-2020 имат и други заинтересовани отдели в УО, като техни представители се включват и в съставите на НГО. Основните функции на отделите са свързани с:

- Отдел „ИПП“ – Организира, управлява и провежда всички дейности, свързани с изпълнението на приоритетните оси на ОПРР 2014-2020; Планира и организира провеждането на процедурите за подбор на проектни предложения, които да бъдат финансирани по програмата.
- Отдел „Последващ контрол и Мониторинг“ – Ръководи всички дейности, свързани с наблюдението на ОПРР 2014-2020; Участва в процеса на изготвяне на индикаторите за наблюдение на ОПРР 2014-2020; Събира и обработва, проверява и актуализира физически и финансови мониторингови данни; Изпълнява дейности по изготвяне на годишния/окончателния доклад, който се разглежда от Комитета за наблюдение по ОПРР 2014-2020 и се изпраща до службите на Европейската комисия; Определя параметрите и управлява



компютъризирана система за събиране на данни и информация за изпълнението на оперативна програма „Региони в растеж“; Работи с мониторинговата система за наблюдение на физическите, финансови и процедурни данни за изготвяне на справки и доклади, които предоставя на вниманието на Комитета за наблюдение и външните оценители на програмата; Обобщава всички информационни елементи, необходими за изготвянето на годишните и окончателни мониторингови доклади; Осигурява координация с цел събирането на необходимите за изготвянето на годишния/окончателния доклад данни и информация.

- Отдел ФУК – Извършва последващ контрол на верифицираните суми по Искания за плащания от бенефициентите; Осъществява дейности по поддържане и актуализиране на информацията в ИСУН по потвърдените плащания на конкретни бенефициенти.

### **Комитет за наблюдение**

КН на ОПРР 2014-2020:

- разглежда всички въпроси, които засягат изпълнението на оперативната програма;
- разглежда и одобрява плана за оценка за оперативната програма и всяко изменение на плана;
- разглежда напредъка в изпълнението на плана за оценка, крайните продукти от дейностите, предвидени в плана за оценка и по-специално препоръките, отправени в оценъчните доклади и последващите мерки във връзка с констатациите от оценките. Всички извършени оценки се разглеждат от КН, който следва да бъде информиран за резултатите от оценките с цел улесняване на управленските решения. КН следва да взема предвид тези резултати при вземането на решения, особено в процеса на одобряване на изменения на програмата;
- разглежда качеството на изпълнението на програмата и напредъка в постигане на целите ѝ по индикаторите за резултат и за изпълнение;
- одобрява годишните и окончателните доклади за изпълнението, преди да бъдат изпратени на Комисията.

### **Направляващи групи за оценка**

За подобряване на процеса на оценка на ОПРР 2014-2020 и за по-добра координация на консултациите със заинтересованите страни, със заповед на Ръководителя на УО, в рамките на ГД „ГРР“ за всяка оценка по програмата се назначава направляваща група за оценка, която включва по един представител на отдел „ПОИП“, отдел „Предварителен контрол и Мониторинг“, отдел „ИПП“ и отдел „ФУК“. Членовете на НГО трябва да притежават специализирана експертиза в област, релевантна за ОПРР 2014-2020, за да улесняват работата по изпълнение на дейностите по оценка и да осигуряват необходимото съдействие, информация, данни и контакти на външните оценители. Основните функции на НГО са следните:

- координира процеса по оценка на програмата;
- дава коментари и препоръки по докладите от оценката;

- контролира работата на външните оценители от гл. т. спазване на изискванията на УО, записани в съответните технически спецификации за оценка;

### **Външни оценители**

Оценките, включени в плана за оценка, ще се извършват под формата на външни услуги. Изборът на външни оценители/изпълнители се осъществява в съответствие с разпоредбите на Закона за обществените поръчки и приложимата подзаконова нормативна база.

Експертите в отдел „ПОИП” изготвят техническа спецификация за оценка, която следва да съдържа предмета и задачите на оценката, основни цели, времеви график, бюджет, както и основните отговорности на оценителния екип.

Когато УО сключва договор с външен оценител/изпълнител, трябва да се гарантира, че:

- оценителят следва ръководствата, подготвени и одобрени от Европейската комисия и/или от УО;
- Докладът от оценката съдържа резюме и раздел за изводи и препоръки, вкл. на английски език;
- Докладът от оценката съдържа раздел за резултати от предишни оценки и раздел с методология;
- Управляващият орган, НГО и заинтересованите отдели (включително регионалните отдели) могат да предоставят коментари по проекта на доклад от оценката.

### **Европейска комисия**

Резултатите от проведените оценки по плана ще бъдат предоставяни на ЕК. В съответствие с чл.56 ал. 4 от Регламент № 1303/2013, Комисията може по собствена инициатива да извършва оценки на програмата, като тя следва да информира за това съответния УО и да изпрати резултатите на него и на КН. Съгласно чл. 57 от гореспоменатия Регламент, Комисията изготвя доклад за последваща оценка на програмата в тясно сътрудничество с държавите-членки.

### **Институции, осигуряващи статистически данни**

За гарантиране на своевременното получаване на статистически данни, нужни за изпълнението на дейностите по оценка, институциите, осигуряващи тази информация – НСИ и др. също могат да бъдат въввлечени на възможно най-ранен етап в процесите по наблюдение и оценка.

Съгласно ОПРР 2014-2020, индикаторите за резултат по програмата следва да бъдат отчитани два пъти през периода – 2018 г. и 2022 г. В съответствие с изискванията на Регламентите за периода 2014-2020, данните за стойностите на индикаторите за резултат следва да бъдат статистически валидирани, т.е. предоставени от официални източници – НСИ или друга институция, разполагаща с официални данни за стойностите на съответните индикатори. В тази връзка, при изпълнението на всички

оценки, съгласно плана за оценка, ще бъде търсен активен диалог с НСИ, с оглед набавянето на статистически валидирани данни по отношение на стойностите на индикаторите за резултат.

**Таблица 1. Функции и отговорности на звената в процеса на оценка**

<b>Кой?</b>	<b>Какво?</b>	<b>Кога?</b>	<b>Препратка</b>
УО	<ul style="list-style-type: none"> <li>Подготвя и представя плана за оценка (и неговите изменения) в КН за разглеждане и одобрение;</li> </ul>	до 1 г. след приемане на ОП от ЕК – до 15 юни 2016 г.	чл. 56 (1) и чл. 114 (1) от Регламент 1303/2013.
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Гарантира извършването на оценки, въз основа на плана за оценка;</li> <li>Прави обществено достояние всички извършени оценки (чрез публикуване на сайта си);</li> <li>Изпраща извършените оценки на ЕК;</li> </ul>	през целия програмен период	чл. 56 (3) от Регламент 1303/2013 чл. 54 (4) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Представя на ЕК доклад, обобщаващ констатациите от оценките, извършени през програмния период и основните крайни продукти и резултати от оперативната програма;</li> </ul>	до 31.12.2022 г.	чл. 114 (2) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> <li>осигурява средствата, необходими за извършването на оценките, и гарантират, че са налице процедури за създаването и събирането на данните, необходими за извършването на оценки, включително и на данни, свързани с общите специфичните за програмата индикатори;</li> </ul>	през целия програмен период	чл. 54 (2) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Гарантира, че е налице подходящ капацитет за провеждане на оценка;</li> </ul>		чл. 56 (2) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> <li>В годишните доклади за изпълнение на програмата излага информация относно напредъка в изпълнението на плана за оценка, последващите мерки във връзка с констатациите от оценките, участието на партньорите в оценката на оперативната програма и резюме на констатациите от всички оценки на програмата, представени през</li> </ul>	до 31.05. от 2016 до 2023 г.	чл. 50 (2) и чл. 111 (4) от Регламент 1303/2013

	предходната финансова година;		
	<ul style="list-style-type: none"> <li>В годишния доклад за изпълнението, който трябва да бъде представен през 2017 г. излага и оценява информация за напредъкът в постигането на целите на програмата, включително приносът на ЕСИФ за промените в стойността на индикаторите за резултат, в случаите, в които е налице доказателствен материал от съответните оценки;</li> </ul>	до 30.06.2017 г.	чл. 50 (4) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> <li>В годишният доклад за изпълнението, който трябва да бъде представен през 2019 г., и окончателният доклад включват оценка на напредъка към постигането на целите на програмата и нейния принос за постигането на целите на стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж;</li> </ul>	до 30.06.2019 и 2024 г.	чл. 50 (5) от Регламент 1303/2013
КН на ОПРР	<ul style="list-style-type: none"> <li>Разглежда и одобрява плана за оценка и неговите изменения;</li> </ul>		чл. 110 (2) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Разглежда напредъка, постигнат в изпълнението на плана за оценката и последващите мерки във връзка с констатациите от оценките;</li> </ul>		чл. 56 (3) и чл. 110 (1) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Отправя коментари към УО относно изпълнението и оценката на програмата и осъществява мониторинг на действията, предприети вследствие на неговите коментари</li> </ul>		чл. 49 (4) от Регламент 1303/2013
ЕК	<ul style="list-style-type: none"> <li>Извършва по своя собствена инициатива оценки на програмите. Тя информира УО, а резултатите се изпращат на управляващия орган и се представят на съответния КН;</li> </ul>	през целия програмен период	чл. 56 (4) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Извършва последващи оценки в тясно сътрудничество с държавите-членки и управляващите органи</li> </ul>	до 31.12.2023 г.	чл. 57 и чл. 114 (3) от Регламент 1303/2013
Направляваща група за	<ul style="list-style-type: none"> <li>Подпомага процеса на оценка</li> <li>Представя коментари по оценителните доклади</li> </ul>	през целия програмен период	Ръководства на ЕК за оценка

оценка		
Външни оценители	<ul style="list-style-type: none"> <li>Извършват оценките, съгласно насоките на ЕК, плана за оценка и техническите спецификации за оценки на ОПРР 2014-2020</li> </ul>	чл. 54 (3) от Регламент 1303/2013
ЦКЗ	<ul style="list-style-type: none"> <li>Координира работата на постоянната междуведомствена работна група за оценка на ЕСИФ и обмена на планираните оценки, констатации от оценките, методологии за оценка, знания и практики между управляващите органи;</li> </ul>	
НСИ	<ul style="list-style-type: none"> <li>Предоставя статистически данни, нужни за изпълнението на дейностите по оценка и най-вече по отношение на статистически валидираните данни за стойностите на индикаторите за оценка;</li> </ul>	

## 2.2. Участие на партньори в процеса на оценка

В съответствие с чл. 5 (2) и (3) и чл. 49 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 включването на представители на браншови организации, неправителствени организации, включително в областта на опазване на околната среда, експерти от научни организации, представители на ЦКЗ и на други заинтересовани държавни институции и редица социални партньори в КН и НГО (в случай на необходимост) ще е един от начините за осигуряване на участието на заинтересованите страни в процесите по оценка.

## 2.3. Човешки ресурси и независимост на експертната оценка

За гарантиране на необходимия човешки ресурс, служителите на УО в отдел „ПОИП“ на ГД „ГРР“ следва да изпълняват дейности по:

1. Подготовка и реализация подкрепящи и подготвителни дейности по оценките;
2. Координация на оценките с външните изпълнители, УО, КН и ЦКЗ;
3. Координация и осигуряване на процеса на събиране, отчитане, анализиране на данни по индикаторите на програмата с отдел „Предварителен контрол и Мониторинг“ в УО, който поддържа и актуализира компютърните и информационните системи за комуникационното осигуряване и базата данни на УО за индикаторите за продукт, както и с НСИ по отношение на индикаторите за резултат.

За нуждите на оценка, към екипа на отдел „ПОИП“ могат да бъдат привлечани и външни експерти/специалисти.

В съответствие с чл. 54 (3) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 в процедурите за оценка в НУИ на ОПРР 2014-2020 е заложена функционалната независимост на оценителите от органите, отговарящи за изпълнението на програмата. В тази връзка, за

извършване на предвидените оценки в настоящия план за оценка ще бъдат ползвани само независими външни консултантски услуги по оценяване.

#### **2.4. Нужди от обучение по оценка**

За да се гарантира качествено изпълнение на дейностите по оценка е нужно да бъдат проведени специализирани обучения по оценка. Непрекъснатото изграждане на капацитета на УО може да бъде осигурено и чрез осигуряване на достъп до обмяна на опит с други УО, както и провеждане на партньорски преглед (peer review) на изградените в тези УО системи за мониторинг и оценка.

Предвид възприетия подход за извършване на оценките (от външен изпълнител, избран по реда на ЗОП), от ключово значение за успешното изпълнение на оценките е капацитета на служителите в УО по отношение провеждането на процедури по ЗОП. В тази връзка, служителите в УО, ангажирани в процеса по оценка на ОПРР 2014-2020, имат нужда от подходящи обучения в областта на обществените поръчки. В допълнение, специфични обучения, свързани с методите за оценка, също биха били полезни на служителите в УО, ангажирани с оценката на програмата.

Възможните обучения на служители на УО, които отговарят за дейностите по оценка на програмата няма да се включват към плана за оценка, тъй като те ще се финансират по линия на Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на програмата. Съгласно годишните програми за обучение на служителите на ГД „ГРР“ експертите от УО, които отговарят за дейностите по оценка на ОПРР, в т. ч. и тези които участват в направляващите групи за оценка, ще бъдат включвани в подходящи обучения, семинари и работни групи по оценка.

#### **2.5. Стратегия за използване и комуникация на оценките**

Използването на заключенията и констатациите от извършените оценки на ОПРР е гарантирано чрез залагане в процедурите по оценка в НУИ на ОПРР 2014-2020. Съгласно чл. 50 (2) и чл. 111 (4) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 в годишните доклади по изпълнение на ОПРР ще бъде предоставено резюме на констатациите от всички оценки на програмата, както и информация за последващите мерки във връзка с констатациите от оценките. Също така, съгласно чл. 56 (3) и чл. 110 (1) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 УО представя на КН информация за констатациите от оценките на програмата и за последващите мерки във връзка с констатациите.

Управляващият орган на ОПРР **публикува** резюме или целия одобрен доклад от оценката на електронната си интернет страница.

Всички резултати и заключения от външните оценители и от аналитичните задачи (вътрешни оценки) се докладват на Ръководителя на УО, с оглед подобряване управлението и изпълнението на ОПРР. Всички резултати и заключения от външните оценители се докладват на и се разглеждат от Комитета за наблюдение на ОПРР, с оглед ревизиране и одобряване на евентуалните корективни мерки, препоръчани в оценките, които да бъдат отразени впоследствие в ОПРР.

За осигуряване на използването на резултатите, по-специално изпълнение на препоръките от оценките и интегриране на оценките в процесите на вземане на решения след приключване на всяка оценка, експертите в отдел «Програмиране,

оценка, информация и публичност» изготвят, ако е необходимо, план за действие, който се одобрява от Ръководителя на УО. Преди завършването и одобряването му, планът се консултира със заинтересованите отдели в УО и с други заинтересовани страни (отговорните за действията) или – когато е подходящо - се изготвя съвместно с тях.

За улесняване на оперативното управление и проследяване на напредъка при изпълнението на плановете за действие по отделните оценки, те могат да бъдат интегрирани в общ план, актуализиран след одобряване на всеки индивидуален план за действие.

Планът за действие определя необходимите действия за изпълнение на препоръките, отговорностите, сроковете и – когато е необходимо – необходимите ресурси и техните източници.

Одобреният план за действие се изпраща на всички заинтересовани отдели в УО и на други заинтересовани страни и по-специално на предвидените като отговорни за изпълнението на действията. Особено внимание ще се отделя на осигуряване на подходящо комуникиране на препоръки, изискващи политически решения извън директните компетенции на УО или на Комитета за наблюдение (например необходими промени в законодателството).

Проследяването на напредъка по изпълнението на плана за действие може да се възложи на всяка последваща оценка.

В съответствие с чл. 54 (4) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 всички оценки на ОПРР 2014-2020 ще бъдат направени обществено достояние, като окончателните доклади от оценките или резюмета от тях бъдат публикувани на интернет-страницата на програмата [www.bgregio.eu](http://www.bgregio.eu). Всички окончателни доклади от оценките, заедно с необходимите приложения и допълнителни документи, ще бъдат изпратени на ЕК чрез системата SFC2014.

Оценките имат стойност като инструмент за управление и учене, само ако техните резултати бъдат използвани. Смисълът на оценките е извличане на повече поуки и следствия за практиката. Това означава, преди всичко, изводите и препоръките от осъществените оценки да водят до вземане на решения и предприемане на действия за осигуряване на изпълнението на оперативната програма и за повишаване на нейната ефективност, ефикасност и въздействие. Затова, още при планиране на дейностите по оценяване трябва да се определи как ще се използват техните резултати.

Резултатите от оценките се използват за:

- Получаване на информация за ефективността и ефикасността на интервенциите и на механизмите за управление и изпълнение и по-специално за установените проблеми на изпълнение, както и за добри практики („какво работи и какво не”);
- Получаване на информация и анализ на въздействието на интервенциите;
- Установяване на необходимостта от промени в програмата;
- Повишаване на познаването и отчетността за постиженията;
- Осигуряване на надеждна информационна база за следващи оценки;
- Извличане на поуки за следващия програмен период;

- Развитие на култура на оценяване и насърчаване на дебата за качеството на програмите и оценките им.
- Подобряване на процесите и резултатите от изпълнението на оперативната програма, на база получените препоръки.

Осигуряването на прилагането на резултатите от оценките предполага три типа действия:

- Изрични, ясни и конкретни препоръки в оценъчните доклади;
- Разпространение на резултатите от оценките в подходящ обем и форма до подходящите потребители;
- Изготвяне на план за действие по препоръките и редовно проследяване на напредъка в изпълнението му.

Механизмите, осигуряващи използването на резултатите от оценките, които водят до промяна в политиката, са:

- докладването и прегледа на резултатите от оценките пред КН;
- изготвянето и докладването на план за действие за изпълнение на препоръките от оценките;
- отчитане на основните резултати от оценките в годишните доклади за изпълнението на ОПРР 2014-2020.

Оценката няма да има последици, ако нейните резултати и препоръки не бъдат разпространени. Целта на разпространението на резултатите от оценките е да насърчи и осигури тяхното използване като инструмент за управление (вземане на управленски решения и предприемане на действия). Отговорните за възлагането и осъществяването на всяка конкретна оценка трябва да осигурят комуникирането и използването на резултатите. Трябва внимателно да бъдат идентифицирани потенциалните потребители – от политиките през бенефициентите до широката общественост – и да се подберат най-подходящите канали за комуникация.

Осигуряването на разпространението на резултатите от оценките ще се гарантира чрез публикуването на окончателните доклади от оценките или резюмета от тях на интернет-страницата на ОПРР: [www.bgregio.eu](http://www.bgregio.eu).

Отговорен за разпространение на информация за оценките е отдел „ПОИП“ на УО. Наред с изпращането или публикуването на доклади, резюмета и други информационни материали, отдел „ПОИП“ подготвя и представя на КН преглед на основните резултати, заключения и препоръки от оценките, както и на резултатите от предприетите мерки по изпълнението на препоръките. В допълнение, резултатите от оценката ще бъдат представяни и по други подходящи начини от заинтересованите страни (напр. Ръководител на УО, Министър) – в рамките на публични презентации, интервюта, участия в събития и др.

## **2.6. График на плана за оценка**

Настоящият план за оценка на ОПРР 2014-2020 предвижда индикативен график и бюджет за извършване на оценките на програмата през програмния период.

**Графикът** на оценките е равномерно разпределен през периода, като търси баланс и се съобразява с насоките в Ръководството на ЕК за планове за оценка, че



оценките на въздействие се залагат възможно най-късно в края на периода, за да бъдат налични очакваните резултати и възможно най-рано, така че техните констатации да бъдат полезни в процеса на взимане на управленски решения. Планирането на последните оценки за периода следва да бъде съобразено с изискванията по чл. 114 (2) на Регламент № 1303/2013 **обобщаващ доклад за констатациите от оценките, извършени през програмния период**, който УО трябва да представи на Комисията до **31.12.2022 г.** Основната цел на този доклад е да подкрепи последващата оценка, която е под отговорността на ЕК в тясно сътрудничество с държавите-членки.

**Таблица 2. Индикативен график и бюджет за изпълнение на плана за оценка**

	<b>Оценка</b>	<b>Подготовка на документация за възлагане на ОП</b>	<b>Провеждане на процедура по ЗОП</b>	<b>Период на извършване на оценка</b>	<b>Съгласуване и приемане от страна на УО</b>	<b>Индикативен бюджет (в лева)</b>
1	<p>Встъпителна оценка на изпълнението на ОПРР 2014-2020, включваща:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Оценка на съответствието на процедурите на УО, вкл. и за предоставяне на БФП, с целите на ОПРР 2014-2020;</li> <li>• Оценка на финансовото изпълнение на ОПРР 2014-2020,</li> <li>• Оценка на изпълнението на предварителните условия за ЕСИФ 2014-2020,</li> <li>• Оценка на изпълнение на действията за градско развитие, съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013</li> <li>• Оценка на подготовката на Финансовите инструменти;</li> </ul>	септември 2016-ноември 2016 г.	декември 2016-януари 2017 г.	февруари 2017 - юни 2017 г.	юни 2017-юли 2017 г.	200 000
2	Анализ на изпълнението на дейностите за устойчиво градско развитие, чрез интегрирана приоритетна ос, съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013	януари 2017-март 2017 г.	март 2017-септември 2017 г.	септември 2017 – януари 2018 г.	януари 2018-февруари 2018 г.	150 000
3	<p>Средносрочна оценка на ОПРР 2014-2020, включваща:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Оценка на изпълнението на ОПРР 2014-2020;</li> </ul>	януари 2018-март 2018 г.	март 2018-септември 2018 г.	септември 2018-март 2019 г.	март 2019-април 2019 г.	300 000

	Оценка	Подготовка на документация за възлагане на ОП	Провеждане на процедура по ЗОП	Период на извършване на оценка	Съгласуване и приемане от страна на УО	Индикативен бюджет (в лева)
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Оценка на напредъка за постигане на целите на програмата и нейния принос за постигане целите на Стратегия Европа 2020;</li> <li>Оценка на изпълнението на финансовите инструменти, създадени по линия на ОПРР 2014-2020;</li> <li>Оценка на изпълнението на дейностите в подкрепа на туризма по ОПРР 2014-2020;</li> <li>Първи тригодишен екологичен доклад по ОПРР 2014-2020 (за периода 2015-2018 г.);</li> <li>Оценка на изпълнение на действията за градско развитие, съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013;</li> <li>Оценка на координацията с други оперативни програми.</li> </ul>					
4	Оценка на приноса на ОПРР 2014-2020 за социалното включване, в т.ч. маргинализирани групи и роми, както и оценка на прилагането на хоризонтални политики	януари 2019-март 2019 г.	март 2019-септември 2019 г.	септември 2019-март 2020 г.	март 2020-април 2020 г.	120 000
5	Оценка на въздействието на ОПРР 2014-2020 (задължителна съгласно чл. 56 (3) на Регламент № 1303/2013), включваща: <ul style="list-style-type: none"> <li>Оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за</li> </ul>	януари 2021-март 2021 г.	март 2021-септември 2021 г.	септември 2021-март 2022 г.	март 2022-април 2022 г.	480 000

	Оценка	Подготовка на документация за възлагане на ОП	Провеждане на процедура по ЗОП	Период на извършване на оценка	Съгласуване и приемане от страна на УО	Индикативен бюджет (в лева)
	<p>постигането на специфичните цели по инвестиционните приоритети по всеки приоритет;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Оценка на изпълнението на финансовите инструменти, създадени по линия на ОПРР 2014-2020;</li> <li>• Оценка на изпълнението на дейностите за устойчиво градско развитие, съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013;</li> <li>• Оценка на изпълнението на дейностите в подкрепа на туризма по ОПРР 2014-2020;</li> <li>• Оценка на изпълнението на дейностите в подкрепа на енергийната ефективност по ОПРР 2014-2020;</li> <li>• Втори екологичен доклад по ОПРР 2014-2020 (за периода 2018-2020 г.).</li> </ul>					
6	Предварителна и екологична оценка за програмен период след 2020	май 2019-юли 2019 г.	август 2019-януари 2020 г.	януари 2020-юни 2021 г.	юни 2021-юли 2021 г.	300 000
<b>ОБЩО</b>						<b>1 550 000</b>

Индикативният характер на графика на плана за оценка изисква ясен и ефективен **механизъм за редовен преглед и актуализиране**, с цел да се осигури, както отчитането на нови проблеми и нужди, така и своевременното осъществяване на оценките. Редовен преглед на плана за оценка ще се осъществява от отдел „ПОИП“ веднъж годишно, преди пролетното заседание на КН. Евантуалните изменения в плана (добавяне на нови оценки, сливане или отпадане на заложените оценки) ще се одобряват от КН по предложение на Ръководителя на УО на ОПРР, след отчитане на мнението на заинтересованите звена в УО и НГО.

## **2.7. Бюджет за изпълнение на плана за оценка**

**Индикативният общ бюджет** за изпълнение на плана за оценка е **1 550 000 лева**.

Финансовите ресурси за изпълнение на дейностите по оценка ще бъдат осигурени от Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ (код по област на интервенция 121 и 122), предвидена за ефективно изпълнение на ОПРР 2014-2020.

Освободеният ресурс след проведени обществени поръчки за избор на оценители може да бъде прехвърлян за оценката на въздействието, тъй като се предвижда тя да бъде най-ресурсоемка, предвид наличието на значителен обем от данни за изпълнението на ОПРР 2014-2020 към периода на нейното провеждане.

Всяка оценка задължително ще залегне в списъка с предварителни обявления на процедурите за възлагане на обществени поръчки, които УО планира да открие през съответната календарна година. По този начин УО гарантира, че за оценките ще има осигурен необходимия финансов ресурс.

Подкрепата по приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на ОПРР 2014-2020 ще бъде насочена към дейности, свързани с непрекъснато отчитане на напредъка по управлението и изпълнението на ОПРР, извършването на различни видове проучвания, анализи, доклади, улесняващи изпълнението и оценяващи въздействието на предвидените мерки по ОПРР, в светлината на ефикасното и ефективното усвояване на подкрепата по ЕФРР.

В индикативният бюджет, за всяка оценка са включени **разходите за:**

1. Извършване на оценки на програмата;
2. Извършване на проучвания и събиране на данни за нуждите на оценките и за изготвяне на годишните доклади по изпълнението на програмата;
3. Изготвяне на задължителни доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда при прилагането на ОПРР 2014-2020, съгласно Становище по ЕО № 7-4/2013 (в рамките на две от оценките);
4. Други дейности, необходими за изготвянето на оценките и пряко свързани с тях (посещения на място, онлайн активности, социологически проучвания и др.).

Съгласно новия подход и изисквания на ЕК относно оценките през програмен период 2014-2020 г. по всяка оценка ще бъде заложена като задължителна подкрепяща дейност извършването на **проучвания за събиране на данни**, необходими, както за

извършване на оценките, така и за изготвянето на годишните доклади по изпълнение на програмата.

Също така, към 2 от оценките ще бъде заложена дейност по изготвянето на **задължителни тригодишни доклади по наблюдението и контрола (на въздействието върху околната среда, екологични доклади) при прилагането на ОПРР 2014-2020**, съгласно Становище по ЕО № 7-4/2013<sup>1</sup>.

## 2.8. Стратегия за управление на качеството на процеса на оценка

Изготвянето на **качествени технически спецификации за оценка** ще бъде от ключово значение, тъй като имат важна роля при постигането на желаните резултати от оценките.

За да осигури качествено изпълнение на дейностите по оценка, е въведен **механизъм на вътрешен и външен контрол на качеството**. Вътрешните процедури за контрол на качеството на оценките са заложени в НУИ на ОПРР 2014-2020. Основна роля във външния контрол на качеството ще играят КН и НГО. **Критериите за качество** ще засягат процеса на оценка (релевантност, навременност), нормативни въпроси с акцент върху независимостта и безпристрастността на оценителя, както и технически критерии (структура на оценката, надеждни изходни данни, основани на доказателства, отговори на оценъчни въпроси, полезни препоръки и др.).

С оглед осигуряване на високо качество на извършваните оценки, се предвижда за всяка оценка УО на ОПРР да разработи специален контролен лист, по който да се проследява и проверява изпълнението на оценките и съответствието на съдържанието и обхвата на докладите с всички изисквания на УО. Всеки контролен лист ще се базира на основните постановки и принципи на Evalsed (Evaluation of Socio-Economic Development).

За всяка от планираните оценки УО на ОПРР ще изисква отделни специфични доклади, отнасящи се за специфични теми/направления (оценъчни въпроси и/или дейности). По този начин ще се гарантира наличие на подходяща и четима информация за ключови теми, които са от съществено значение за изпълнението на програмата (напр. по отношение на оценка на дейностите за устойчиво градско развитие, изпълнението на мерки в подкрепа за маргинализирани групи, задължителните екологични тригодишни доклади или др.). В тази връзка, УО на ОПРР ще изисква в екипа на Изпълнителя на съответната оценка да бъдат включени специалисти в съответните сфери с подходящ капацитет и професионален опит.

Друг аспект в стратегията за управление на качеството на процеса на оценка, е включване на изискване към външните оценители да представят пред УО междинни доклади за докладване на конкретни резултати и напредък в оценката на всеки два или три месеца от началото на изпълнението на оценката. По този начин УО ще може да получи предварителни резултати от оценката сравнително на по-ранен етап, а не в последния етап на оценката (в окончателния доклад), когато са намалени възможностите за своевременна реакция от страна на УО и/или НГО.

---

<sup>1</sup> Наименованието според Становищата по ЕО е „Доклад по наблюдението и контрола при прилагането на програмата, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или отстраняване на екологичните щети в резултат на прилагането на програмата“, като за удобство в настоящия план за оценка се използва термина „екологичен доклад“.

### 3. Планирани оценки по ОПРР 2014-2020

Разделът включва **списък и обяснение за избора на темите**, както и следната **информация за оценките**, включени в настоящия план за оценка:

1. **Предмет и обосновка**, включително **контекст, обхват, подход**, метод, източници на информация, както и **основните въпроси за оценка**, които ще бъдат адаптирани и допълнително уточнени в техническата спецификация на оценките;
2. **Продължителност и индикативна начална дата**. Тяхното определяне е свързано с темата, обхвата и използваните методи на оценката. Например оценка на въздействието, може да се извършва само след като бъдат постигнати резултати от приключили проекти, а някои методи, когато необходимите данни за прилагането им трябва да се събират, изискват провеждането на оценки с по-дълга продължителност;
3. **Прогнозен бюджет** на оценките. Разходите са свързани със спецификата на оценката, избраните методи, както и с продължителността на оценките.

#### Методи за оценка

Поради своя сложен предмет оценките ще използват, както методи на оценка на изпълнението и процесите (process evaluation): анализ на данни, интервюта, анкети и проучвания, така и методи на оценка на въздействието (impact evaluation): преглед на литературата, фокус групи, казуси или създаване на групи за сравнение (контрафактологичен анализ). Последният метод изисква събиране на допълнителни данни.

Всяка една от оценките на програмата следва да използва конкретни методи за оценка, като е възможно в хода на разработване на техническата спецификация и на провеждане на оценката, за съответната оценка да бъдат идентифицирани и приложени и други подходящи методи и подходи за оценка. Основните методи, които ще бъдат приложени за оценките на ОПРР, в т.ч. и при оценката на въздействието, могат да се обобщят по следния начин:

- Оценка, базирана на теорията – При този тип оценки основно следва да се приложат традиционни изследователски методи – както качествени, така и количествени. Сред най-често използваните в първата група са набиране и преглед на специализирана литература и документи, провеждане на интервюта и фокус групи, изследване на конкретни случаи и други. Сред вторите – използване на методи на описателната статистика, логически модели, метод за изчисление на разходи за единица продукт (при оценка на ефикасността), извадкови статистически изследвания или различни вариации на методи, при които се остойносттават ползите и разходите.
- Контрафактологични оценки на въздействието – При този тип оценки стремежът е да се изясни каква част от получения след края на дадена интервенция резултат се дължи на тази интервенция. Най-приложимите методи са:

- Разлика в разликите: Подбира се контролна група, която следва да притежава характеристики, сходни с тези на групата, която е предмет на изследване (първа разлика). След това се сравняват данните за двете групи по даден показател (втора разлика). Чрез изчисление на разликата в разликите между двете групи се получава резултатът („чист“ ефект). Методът дава резултати за въздействия, които са по-достоверни спрямо тези получени само при сравнения между две групи или между два периода. За оценка на ОПРР 2014-2020 е подходящо да бъдат използвани две групи, в зависимост от участието по ОПРР 2014-2020, напр. групата, която е предмет на изследване да бъде от участващи в ОПРР общини, а контролната група – общини, които не участват в ОПРР, т.е. нямат проекти по програмата. Аналогично могат да бъдат сформирани и групи за други бенефициенти по програмата. Друга характеристика, по която могат да бъдат определени основната и контролната група, е например наличието на одобрени и неодобрени проекти по ОПРР 2014-2020.
- Сравнение на база на вероятност за участие – Този метод също е подходящ за употреба при възможност за наблюдение на две групи (основна и контролна), които притежават сходни характеристики. Резултатът се изчислява като разлика, получена при сравняване на получените средни стойности за изследваната променлива на двете наблюдавани групи. За подбиране на участници със сходни характеристики в двете разглеждани групи и избягване на съществени различия между групите, се предлага точкуване на характеристиките, по които се прави подборът.
- Метод на триангулацията – Данните и заключенията трябва да бъдат обосновани чрез използване на поне два източника на информация с цел получаване на потенциално адекватно ниво на достоверност. Оценителят следва да използва множество източници на информация по време на оценяването и да разчита на данни, които се подкрепят съгласувано от информационните източници. Следва да се използва подход, базиращ се на доказателства (тоест количествен, основаващ се на факти и цифри) и базиращ се на мнения (тоест субективни източници, такива като интервюта, проучвания, фокус групи), с цел да изследва по метода на триангулацията получените данни и заключенията относно всички оценъчни въпроси, когато този подход е приложим.
- Оценка на процесите и изпълнението (process evaluation) – Този тип оценка следва има за задача да анализира ефективността на работата/процесите/системите и да предложи подходящи мерки, с оглед на тяхното ускоряване и подобряване.

### **Събиране на необходимите данни за оценката**

Поради характера на оценките, и по-специално на оценките за въздействието и ефектите от ОПРР, данните основно ще събират от ИСУН, НСИ и публичните регистри на конкретните бенефициенти. Може да се наложат допълнителни проучвания за събиране на данни във връзка с използването на метода на контрафактологичен анализ



и създаване на групи за сравнение или за анализиране на конкретни случаи (case studies).

Особено внимание ще се обърне на публичните регистри на данни. За да бъдат използвани тези данни, контактите с органите, които отговарят за поддържане на регистрите ще бъдат осъществени на възможно най-ранен етап. Ако са необходими някои конкретни данни, УО ще осъществи допълнителни срещи със съответния орган (например НСИ) за събиране на необходимите данни чрез допълнителни проучвания.

**Основните източници на данни и информация са следните:**

- **ИСУН 2020** – информация на ниво проект или агрегирана на ниво процедура, инвестиционен приоритет, приоритетна ос или на териториален принцип (община/област/район от ниво 2/страна);
- **Специфични данни и информация от останалите отдели на УО** – специфична информация, която не е налична в ИСУН (например постигнати резултати по проекти – отдел „Предварителен контрол и Мониторинг“ и регионалните отдели, относно изпълнение на процедури и договори за БФП – отдел „Изпълнение на програмните приоритети“, относно финансова информация и данни – отдел „Финансово управление и контрол“, относно нередности – отдел „Законодателство, оценка на риска и нередности“, относно публичност – отдел „ПОИП“ и др.);
- **Специфични данни и информация от конкретните бенефициенти** по ОПРР 2014-2020 по отношение на подкрепените обекти (например специфична информация за индикаторите за резултат, които са извън обхвата на официалните статистически данни от НСИ), включително и чрез посещения на място;
- **НСИ** – относно информация за изменението на стойностите на индикаторите за резултат по ОПРР 2014-2020 г;
- **Документи, разработени и утвърдени от УО на ОПРР** – пакети Насоки за кандидатстване, процедурни наръчници, вътрешни правила, инструкции, указания за бенефициентите и т.н.;
- **Допълнителни проучвания** за събиране на данни и информация, която не е налична в ИСУН и УО, извършвани от външните оценители, чрез прилагане на интерактивни методи (анкети, интервюта, онлайн въпросници, фокус групи и др.), включително и чрез посещения на място;
- **Други специфични документи** – Нормативни документи на национално и европейско ниво, доклади и проучвания на ниво ЕС, Тематични документи и др.
- **Доклади от предходни оценки** – всеки външен оценител ще има достъп до всички материали (доклади, анализи, бази данни, изводи и т.н.), изготвени в рамките на предходни оценки на програмата.

Задължение на външния оценител ще бъде да прегледа и оцени събраните данни от съответните източници на информация за качество, достоверност и полезност на данните. В случаи на пропуски или недостатъци на събраните данни, външният изпълнител, съвместно с УО, следва да предложи подходящ механизъм за отстраняване

на пропуските и недостатъците по данните, както и да прецени кои данни да бъдат използвани за оценката.

### **Структура на оценките**

Характерна особеност на включените оценки в плана за оценка е, че те имат **сходна структура** и включват следните сходни **дейности**:

- Преглед и анализ на необходимите документи и източници на информация – кабинетни проучвания;
- **Събиране, отчитане и анализиране на данни за напредъка по индикаторите** на ОПРР 2014-2020: тази дейност ще се осъществява постоянно от УО, основно от ИСУН2020, както и от НСИ (за индикаторите за резултат) и периодично (към оценките, предвидени в плана за оценка) от външните изпълнители на съответните оценки чрез изискване на информация. Информацията следва да се събира по индикаторите за резултат, индикаторите за продукт и по финансовите индикатори. Процесът трябва да осигури необходимата информация за извършване на оценките и за изготвяне на докладите за изпълнение по програмата;
- **Проучвания сред бенефициентите като част от оценките**: тази дейност ще се осъществява периодично (към оценките, предвидени в плана за оценка), като проучванията ще имат за цел да оценят информираността на бенефициентите относно ОПРР 2014-2020, тяхното мнение за процедурите по прилагане, ефективността на мерките и други;
- Изготвяне на оценки и доклади по оценката.

За всяка от планираните оценки на ОПРР 2014-2020, включени в настоящия план за оценка и изброени по-долу, са посочени основните дейности/теми/направления и оценъчни въпроси.

Поради необходимостта от различни по вид и тематика оценки и проучвания през програмния период, в предвидените оценки ще бъдат включени различни теми/оценъчни въпроси, които изискват специфична експертиза от страна на оценителите и прилагането на различни методи и подходи.

При необходимост, **вследствие на идентифицирани проблеми при прилагането на ОПРР 2014-2020 могат да бъдат предвидени допълнителни теми и дейности по оценка.**

Също така, следва да се има предвид, че темата, обхвата и фокуса на методологията на планираните оценки в плана за оценка са относителни. По-подробни въпроси за оценка ще бъдат разработени по-близо до момента на започване на оценките.

Темите, дейностите и графикът на планираните оценки са съобразени със следните **фактори**:

- Изисквания и насоки на ЕК за оценка през програмен период 2014-2020 г. за изготвянето на годишните доклади за изпълнение, които трябва да бъдат представени през 2017, 2019 г. и за представяне на доклад, обобщаващ констатациите от оценките, извършени през програмния период и основните крайни продукти и резултати от оперативната програма до 31.12.2022 г.

- Опит на УО от проведените оценки на ОПРР 2007-2013 (времеви ограничения при провеждане на обществените поръчки и приемане на продуктите на оценките);
- Препоръки на предварителната оценка на ОПРР 2014-2020;
- Задължения на УО съгласно Становището по ЕО на ОПРР 2014-2020.

**Опитът на УО от проведените оценки на ОПРР 2007-2013** е положителен, тъй като препоръките от тях доведоха до полезни промени в изпълнението на програмата и НУИ на ОПРР 2007-2013. При провеждането на оценките се установиха следните **поуки**, приложими за периода 2014-2020, които се взеха предвид при изготвянето на настоящия план за оценка:

- Оценките да бъдат изпълнявани от външни изпълнители, избрани чрез обществена поръчка по реда на ЗОП;
- По-подходящо е не да се правят много оценки по различни теми, а различни теми да се обединяват в една оценка, тъй като източниците на информация в повечето случаи са едни и същи и се постига икономия от мащаба и максимизиране на резултатите. В допълнение, обединяването на няколко теми в една оценка има положително въздействие и от гледна точка на планирането и координацията на процесите по оценка;
- Цялостна оценка на ефективността, ефикасността и въздействието и приноса на програмата за Стратегия Европа 2020 е релевантно да се осъществи в края на програмния период, когато има възможно по-голям брой приключили проекти и отчетени окончателни стойности на индикаторите;
- Задължителните екологични доклади да бъдат изготвяни като част от оценките;
- Подкрепящите дейности, като проучванията за събиране на данни, вкл. и посещения на място, както за извършването на оценките, така и за изготвянето на докладите за изпълнение на програмата, е удачно да бъдат залагани като първи етап и дейност към съответните оценки.
- Следва да се обърне специално внимание на оценката на прилагането и въздействието на действията за устойчиво градско развитие, съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013, и на финансовите инструменти, като нови подходи за предоставяне на финансова подкрепа от ЕС, чието значение се засилва през програмен период 2014-2020 г.

Задълженията на УО съгласно Становищата по ЕО на ОПРР 2014-2020, с което Министерство на околната среда и водите (МОСВ) съгласува програмите, са представяне на доклад по наблюдението и контрола при прилагането на програмата и мерките за предотвратяване, намаляване или отстраняване на екологичните щети в резултат на прилагането на програмата на всеки 3 години от изпълнението на програмите, като съгласно опита и комуникацията с МОСВ по изготвянето на първия екологичен доклад за програмен период 2007-2013 г., за начало на изпълнението може да се вземе предвид одобрението на програмата от ЕК, а не началото на програмния период. Положителен опит от програмния период 2007-2013 г. е тези доклади да бъдат изготвяни като част от оценките. Следователно графикът на плана за оценка е съобразен и със следната периодичност на тези доклади:

- Първи доклад (2018-2019 г.), който обхваща изпълнението на програмата (одобрена на 15.06.2015 г.) в периода 2015-2018 г.;

- Втори доклад (2021-2022 г.), който обхваща изпълнението на програмата в периода 2018-2021 г.

### **3.1. Встъпителна оценка на изпълнението на ОПРР 2014-2020**

#### **Предмет, обосновка, контекст, обхват, подход и основни въпроси за оценка**

Тази оценка включва няколко основни тематични оценки, които следва да оценят преди всичко изпълнението на ОПРР 2014-2020 в началото на програмния период.

В допълнение, в чл. 50 (4) на Регламент (ЕС) № 1303/2013 е посочено, че в годишния доклад за изпълнението, който трябва да бъде представен през 2017 г., се излага и оценява напредъкът в постигането на целите на програмата, включително приносът на ЕСИФ за промените в стойността на индикаторите за резултат, **в случаите, в които е налице доказателствен материал от съответните оценки.** В тази връзка, резултатите от оценката ще бъдат използвани при изготвянето на годишния доклад за изпълнението на ОПРР 2014-2020, който трябва да бъде представен през 2017 г.

Също така, тази оценка ще подпомогне УО на ОПРР в предоставянето на данни за изготвяния от ЦКЗ доклад за напредъка по изпълнението на СП към 31.12.2016 г.

Първата оценка на ОПРР 2014-2020, която ще се проведе в началото на етапа на нейното реално изпълнение, ще се фокусира основно върху оценка на процесите и процедурите в УО. Основната цел на оценката ще бъде да провери подходящи ли са процедурите на УО, в т.ч. процедурите за предоставяне на БФП, процедурите по оценка на проектни предложения и съответните документи, разработени от УО – Указания към бенефициенти, Насоки за кандидатстване с приложения към тях и т.н. Оценката следва да представи изводи за съответствие на процедурите за БФП с целите на програмата и да предостави препоръки за евентуалното им подобряване в бъдеще.

Предвид, че на този етап няма да има приключили голям брой проекти, **оценката следва да се фокусира върху прогнози за бъдещото изпълнение на програмата** - темп и тенденции за усвояване на средствата по програмата, в т.ч. договаряне, верифициране, сертифициране; прогнози за усвояване на средствата по програмата към края на 2018 г. и т.н. За извършването на прогнозите следва да бъдат изготвени специални логически компютърни модели за прогнозиране на усвояването на средства по програмата към 2018 г. и 2023 г. при отчитане на външните фактори, на базата на които да се прогнозира и планира изпълнението на всички етапи от ОПРР 2014-2020. С подходящ компютърен модел следва да се изследват и прогнозите за постигане на етапните цели за 2018 г. по отношение на индикаторите за продукт и финансовите индикатори в рамката за изпълнение на програмата.

### 3.1 Встъпителна оценка на изпълнението на ОПРР 2014-2020

Тематична оценка/ тема	Оценъчни въпроси	Основни методи и дейности	Основни източници на информация	Индикативен бюджет в лв.
<p>Оценка на съответствието на процедурите на УО, вкл. и за предоставяне на БФП, с целите на ОПРР 2014-2020</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Подходящи ли са първите процедури за предоставяне на БФП и съответстват ли на целите на ОПРР 2014-2020?</li> <li>2. Има ли последователност и съответствие на програмирането и изпълнението на ОПРР в различните етапи от работата на УО – програмиране, процедури за подбор на проекти, договаряне, изпълнение, отчитане?</li> <li>3. Подходящи ли са изготвените до момента документи от УО във връзка с кандидатстването по програмата (Насоки за кандидатстване, указания за бенефициенти, приложения и т.н.)? Могат ли да се подобрят и как?</li> <li>4. Подходящо ли се планират и провеждат процедурите, съгласно Индикативната годишна работна програма (ИГРП)?</li> <li>5. Процедурите по оценка на проектни предложения включват ли подходящи критерии и процедури, в съответствие с изискванията за подбор на проекти в текста на ОПРР 2014-2020 (Раздели 2.А.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите)?</li> <li>6. Подходящи ли са процедурите, прилагани от УО, и допринасят ли за постигане на цели/индикатори на програмата?</li> <li>7. Подадените проектни предложения по първите</li> </ol>	<p>Оценка на процесите и изпълнението (processes evaluation)</p> <p>Метод на триангулацията</p>	<p>Документи на УО: Наръчник за управлението и изпълнението на ОПРР, Насоки за кандидатстване и приложения към тях, Интернет сайт на ОПРР, ИСУН2020</p>	<p>200 000</p>

	<p>процедури за предоставяне на БФП съответстват ли на целите и приоритетите на ОПРР 2014-2020?</p> <p>8. Какво може да се промени, за да се подобрят и ускорят процесите и изпълнението на програмата?</p> <p>9. Взети ли са под внимание резултатите от оценките на ОПРР 2007-2013 в планирането и изпълнението на процедурите по ОПРР 2014-2020?</p> <p>10. Съществуват ли външни фактори, оказващи въздействие върху процедурите на УО на ОПРР?</p> <p>Оценката ще обхване всички инвестиционни приоритети на програмата, за които има обявени процедури за предоставяне на БФП.</p>			
<p>Оценка на финансовото изпълнение на ОПРР 2014-2020</p>	<p>1. Какъв е реалният напредък при изпълнението на ОПРР 2014-2020 от гл. т. на финансовото изпълнение и усвояването на ресурсите?</p> <p>2. Какви са темпът и тенденциите за усвояване на средствата по програмата, в т.ч. договаряне, верифициране, сертифициране? Има ли съществено забавяне в процеса на усвояване на средствата? Какви мерки е подходящо да бъдат приложени, за да се ускори този темп и да се подобрят процесите и изпълнението? Какви са външните фактори, които влияят върху усвояването на средствата?</p> <p>3. На какъв етап е изпълнението на проектните предложения, реализирани към момента по ОПРР 2014-2020?</p> <p>4. Какви са основните изводи, които могат да бъдат направени, по отношение на изпълнението на първите открити процедури - по ПО 1 „Устойчиво</p>	<p>Оценка на процесите и изпълнението (processes evaluation)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти и посещения на място</p> <p>Метод на</p>	<p>Интернет сайт на ОПРР, ИСУН2020</p>	

	<p>градско развитие“, ПО 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферни райони“, ПО 3 „Регионална образователна инфраструктура“, ПО 7 „Регионална пътна инфраструктура“ и ПО 8 „Техническа помощ“?</p> <p>5. Каква е прогнозата за усвояване на средствата по програмата към края на 2018 г. на база заложеното в инвестиционните програми и първите одобрени проекти?</p> <p>6. Какъв е напредъкът при постигане на етапните цели за 2018 г. по отношение на индикаторите за продукт и финансовите индикатори? Какви са външните фактори, които влияят върху постигане на етапните цели?</p> <p>7. Каква е прогнозата за постигане на заложените в рамката за изпълнение на програмата етапни цели за индикаторите към края на 2018 г.? Как може да се ускорят процесите и изпълнението и какво трябва да се промени, за да се постигнат в максимална степен заложените междинни стойности за индикаторите към 2018 г.?</p> <p>8. Какво е изпълнението на програмата и на нейните приоритети по отношение на финансовите данни. Какъв е напредъкът по отношение на изпълнението на финансовите инструменти по ОПРР? По какъв начин процесите могат да бъдат подобрени? Какъв е интересът за финансиране на проекти чрез финансови инструменти?</p>	<p>триангулацията</p> <p>Създаване на логически модел за прогнозиране на усвояването на средства по програмата към 2018 г. и 2023 г.</p>		
<p>Оценка на изпълнението на</p>	<p>1. Актуална ли е приложимостта на предварителните условия за ОПРР? Има ли предварителни условия,</p>	<p>Оценка на процесите и</p>	<p>Нормативни документи,</p>	

<p>предварителните условия за ЕСИФ 2014-2020</p>	<p>които следва да бъдат приложими за ОПРР, но към момента не са? Има ли предварителни условия, които не следва да бъдат приложими, но към момента са?</p> <p>2. Изпълнени ли са общите и тематичните предварителни условия? Има ли забавяне и при кои?</p> <p>3. Налице ли са изменения в националното законодателство и в други стратегически документи? Това ще се отрази ли на ОПРР?</p> <p>4. Каква е зависимостта между изпълнението на предварителните условия и изпълнението на ОПРР 2014-2020?</p> <p>5. Подходящ ли е начина, по който УО следи и участва в напредъка при изпълнението на предварителните условия? Необходими ли са допълнителни мерки и действия за това?</p> <p>6. Съществува ли риск от забавяне/спиране на изпълнението на ОПРР или друг тип санкция за УО, в случай на забавяне или неизпълнение на предварителните условия? Какви са възможните сценарии и последици?</p>	<p>изпълнението (processes evaluation)</p> <p>Кабинетно проучване преглед документи</p>	<p>– на</p> <p>информационни системи, документи на УО: Наръчник за управлението и изпълнението на ОПРР, Насоки за кандидатстване и приложения към тях, Интернет сайт на ОПРР</p>	
<p>Оценка на изпълнение на действията за градско развитие, съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013</p>	<p>1. Каква е теорията, логиката, основата, историята на дейностите за градско развитие в ЕС? Какъв е европейският и световен опит по тази тема? Има ли успешни и неуспешни примери за управление и изпълнение на дейности за градско развитие?</p> <p>2. Подходящ ли е процесът за изпълнение на дейностите за градско развитие – делегиране на функции по подбор на операции на Междинни звена</p>	<p>Оценка на процесите и изпълнението (processes evaluation)</p> <p>Оценка, базирана</p>	<p>Нормативни документи на ниво ЕС – Регламенти, Насоки и Ръководства на ЕС и др. европейски документи,</p>	



	<p>в градовете, разработване и изпълнение на стратегии за устойчиво градско развитие, подбор на операции и т.н.?</p> <p>3. Какви фактори влияят върху изпълнението на дейностите за градско развитие и в каква степен?</p> <p>4. Каква е оценката на процеса и подхода в България? Подходящи ли са националните нормативни документи по тази тема, както и разработените от УО документи?</p> <p>5. ИПГВР, както и инвестиционните програми на общините по ПО 1 на ОПРР 2014-2020, съответстват ли на изискванията на чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013, от гл. т. на теоретичните постановки за градското развитие?</p> <p>6. Правилно ли функционират междинните звена за оценка и избор на проекти по ПО 1 на ОПРР 2014-2020?</p> <p>Оценката ще обхване Приоритетна ос 1 и включените в нея инвестиционни приоритети 4с, 4е, 6е, 9а и 10а и съответните им цели.</p>	<p>на теорията</p> <p>Кабинетно проучване преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти и посещения на място в общините (градове от всяко ниво и във всеки район), в чиито администрации са структурирани Междинни звена</p>	<p>ИСУН2020, Документи на УО, Документи на общините,</p>	
<p>Оценка на подготовката на финансовите инструменти</p>	<p>1. Подходяща ли е създадената структура и механизъм за прилагане на финансовите инструменти по ОПРР 2014-2020; Съответства ли на изводите на предварителната оценка на финансови инструменти.</p> <p>2. Отговаря ли инвестиционната стратегия на Фонда на фондовете на целите на оперативната програма. Подходящо ли е териториалното измерение на</p>	<p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти и посещения на място.</p> <p>Оценка на процесите и</p>	<p>Нормативни документи на ниво ЕС – Регламенти, Насоки и Ръководства на ЕС и др. европейски</p>	

	<p>финансовите инструменти.</p> <p>3. Осигурен ли е подходящ механизъм за комбинация на БФП и финансови инструменти и привличане на допълнително „лостово“ финансиране“.</p> <p>4. Подходяща ли е структурата и изпълнението на финансовите инструменти за градско развитие, в съответствие с изискванията на чл. 7 от Регламент 1301/2013;</p> <p>5. Търсенето съответства ли на планирания ресурс за финансови инструменти?</p> <p>Оценката ще обхване Приоритетна ос 1 и включените в нея Инвестиционни приоритети 4ц, 4е, 6е, 9а, както и Приоритетна ос 6 и съответните им цели.</p>	<p>изпълнението (processes evaluation)</p> <p>Оценка, базирана на теорията</p>	<p>документи, ИСУН2020, Документи на УО, Документи на общините,</p>	
--	---	--	---	--

### **Продължителност и индикативна начална дата**

Оценката ще започне най-късно в началото на 2017 г. и ще продължи около 5 месеца, като се предвиди и 1 месец за одобрение. Индикативен график:

- Подготовка на техническа спецификация и провеждане на обществена поръчка – втора половина на 2016 г.;
- Начало на работата на външния изпълнител/оценител – началото на 2017 г.;
- Представяне на междинни доклади за докладване на конкретни резултати – на всеки 2 или 3 месеца от началото на оценката;
- Предаване на окончателен доклад от оценката – м. юни 2017 г.;
- Съгласуване и приемане от УО на окончателния доклад – м. юни-м. юли 2017 г.

### **3.2. Анализ на изпълнението на дейностите за устойчиво градско развитие, чрез интегрирана приоритетна ос, съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013**

УО на ОПРР планира извършване на Анализ на изпълнението на дейностите за устойчиво градско развитие, съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013, по време на изпълнението на ОПРР 2014-2020, тъй като голяма част от ресурса по програмата е насочен именно към действия за устойчиво градско развитие в 39-те големи и средни града в страната, съгласно НКПР 2013-2025.

Анализът следва да събере информация за изпълнението на подхода и процедурите в България, от една страна и да съпостави изпълнението с други подобни подходи в поне 5 страни членки на ЕС, от друга. Основна задача на анализа ще бъде да сравни подходите и етапите на изпълнение на действията за градско развитие по чл. 7 от Регламента за ЕФРР в различните европейски страни и да даде оценка на българския подход и напредък, сравнен с тези в другите страни-членки. Анализът следва да се фокусира върху тези подходи в другите страни-членки, които са сходни с подхода, възприет по ОПРР 2014-2020, а именно – действията за устойчиво градско развитие да са подкрепени в рамките на една интегрирана приоритетна ос, съгласно чл. 96, ал. 1, б.В от Общия Регламент 1303/2013, както е при Приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020. Извън обхвата на анализа ще останат другите подходи за изпълнение на действия за устойчиво градско развитие по чл. 7 от Регламента за ЕФРР – напр. чрез Интегрирани териториални инвестиции или чрез специална оперативна програма.

Анализът може да бъде извършен, както от външен изпълнител по реда на ЗОП, така и от научни организации/университети, вкл. и в сътрудничество с международни организации (напр. ESPON, European Urban knowledge Network-EUKN или др.), тъй като по същество може да представлява изследователска/научна работа, обединяваща различни аспекти и научно-изследователски и професионални сфери – урбанистично и пространствено развитие, архитектура и градоустройство, социално-икономически и демографски изследвания и др.

Резултатите от изготвения анализ могат да бъдат използвани и за формулиране на приоритети/позиции/становища на България във връзка с предстоящото Председателство на съвета на ЕС през 2018 г.

**3.2. Анализ на изпълнението на дейностите за устойчиво градско развитие, чрез интегрирана приоритетна ос, съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013**

Теми/ Аспекти/ Въпроси на анализа	Основни методи и дейности	Основни източници на информация	Индикативен бюджет в лв.
<p>1. Какви са подходите за изпълнение на действията за устойчиво градско развитие в България и в другите страни-членки на ЕС, в които подкрепата за устойчивото градско развитие се изпълнява чрез интегрирана приоритетна ос? Какви са приликите и разликите в подходите по отношение на изготвянето на градски стратегии, делегирането на функции по избор на проекти на Междинните звена, процедури за предоставяне на БФП и др.?</p> <p>2. Какви са резултатите и ефектите до момента (в краткосрочен и дългосрочен план) от изпълнението на подхода за устойчиво градско развитие в България и в други държави-членки, в които подкрепата за устойчивото градско развитие се изпълнява чрез интегрирана приоритетна ос, в социално-икономически и пространствено-териториален аспект? Има ли забавяне или неизпълнение на дейностите?</p> <p>3. Подходящ ли е подходът за изпълнение на действия за устойчиво градско развитие по ОПРР 2014-2020 за постигане на целите на модела „умерен полицентризъм“, дефиниран в НКПР 2013-2025? Съществуват ли рискове от неизпълнение на целите?</p> <p>4. Подходящи ли са Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие и инвестиционните програми към тях за дефиниране на цели, визия и</p>	<p>Кабинетно проучване – преглед на документи, вкл. НКПР 2013-2025, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО и градски власти</p> <p>Събиране и анализ на данни и показатели за градското развитие на територията на страната, вкл. официални статистически данни от НСИ на различни нива – населени</p>	<p>Документи на Европейско ниво – Регламенти, Насоки и Ръководства на ЕК, Тематични документи (Градски дневен ред на ЕС, Териториален дневен ред 2020), документи на специфични работни групи и мрежи на ниво ЕС (Група за градско развитие-UDG, Мрежа за териториално сближаване), документи на Председателства на съвета на ЕС и др.</p> <p>Документи на национално ниво, свързани с подкрепа от ЕСИФ за градското развитие –</p>	<p>150 000</p>

<p>стратегия за градско развитие по смисъла на чл. 7 от Регламента за ЕФРР? Изпълнението на ИПГВР и на инвестиционните програми на общините водят ли до синергичен ефект на инвестициите и концентрация на ресурси? Какъв тип градски стратегии се прилагат в други страни-членки на ЕС?</p> <p>5. Каква е връзката между действията за устойчиво градско развитие по чл. 7 и целите на ЕС за териториално сближаване и градско развитие, поставени в съответните европейски документи – Градския дневен ред на ЕС и Териториалния дневен ред 2020 на ЕС?</p> <p>6. Какъв е потенциалът за успешно продължаване на този подход за градско развитие и след 2020 г.? Какво може да се промени/подобри и какво да се запази?;</p> <p>7. Кои са добрите практики на европейско ниво?</p> <p>Анализът ще обхване Приоритетна ос 1 и включените в нея инвестиционни приоритети 4с, 4е, 6е, 9а и 10а и съответните им цели.</p>	<p>места, общини, области, райони</p>	<p>Оперативни програми, Споразумение за партньорство, Документи на УО (Насоки за кандидатстване и приложения към тях, Указания за бенефициенти и др.).</p> <p>Статистически данни от НСИ</p>	
--	---------------------------------------	--	--

## **Продължителност и индикативна начална дата**

Предвижда се анализът да се изготви в периода м. септември 2017 г. – м. януари 2018 г., като подготовката за провеждането на процедурата за възлагане на изпълнението ще стартира в началото на 2017 г. По този начин, резултатите от анализа ще са налице в началото на 2018 г., което ще позволи тяхното използване като основа за формулиране на приоритети/позиции/становища на България и МРРБ във връзка с предстоящото Председателство на съвета на ЕС през втората половина на 2018 г.

### **3.3. Средносрочна оценка на ОПРР 2014-2020**

#### **Предмет, обосновка, контекст, обхват, подход и основни въпроси за оценка**

Тази оценка също включва няколко оценки/теми, които следва да оценят напредъка в изпълнението на ОПРР 2014-2020, както и напредъка към постигането на целите на програмата и нейния принос за постигането на целите на Стратегия Европа 2020 (ако има данни за това). Резултатите от тази оценка могат да бъдат използвани при подготовка на годишния доклад за изпълнението, който трябва да бъде представен през 2019 г., съгласно чл. 50 (5) на Регламент № 1303/2013.

Важен акцент при тази оценка е анализирането на изменението в стойностите на индикаторите за изпълнение по приоритетните оси на ОПРР, вкл. анализ на актуални данни от НСИ и оценка на приноса на програмата за постигане на съответните актуални стойности за индикаторите за резултат.

Оценката следва да оцени и нивото на изпълнение на програмата, вкл. финансовото изпълнение и даде предложения/препоръки за подобряване на процедурите и системите на УО.

Важна част от оценката ще бъде и изготвяне на Първи тригодишен екологичен доклад по ОПРР 2014-2020 (за периода 2015-2018 г.), който е задължителен, съгласно Становището на МОСВ за съгласуване на ОПРР 2014-2020.

Също така, тази оценка ще подпомогне УО в предоставянето на данни за изготвяния от ЦКЗ доклад за напредъка по изпълнението на СП към 31.12.2018 г. Резултатите от оценката ще бъдат използвани при изготвянето на годишния доклад за изпълнението на ОПРР 2014-2020, който трябва да бъде представен през 2019 г.

**Тази оценка ще включва актуализация на резултатите от всички дейности, извършени в предната оценка по т. 3.1.**

### 3.3 Средносрочна оценка на изпълнението на ОПРР 2014-2020

Тематична оценка/ тема	Оценъчни въпроси	Основни методи и дейности	Основни източници на информация	Индикативен бюджет в лв.
Оценка на изпълнението на ОПРР 2014-2020	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Постигнати ли са етапните цели по индикаторите за продукт и по финансовите индикатори по всички приоритетни оси, инвестиционни приоритети и специфични цели за 2018 г.? Съществува ли отклонение от целевите стойности по ОПРР и колко е съществено? Съществуват ли външни фактори, които оказват влияние върху непостигане на заложените етапни цели за 2018 г?</li> <li>2. Какъв е реалният напредък при изпълнението на ОПРР 2014-2020 от гл. т. на финансовото изпълнение и усвояването на ресурсите?</li> <li>3. Какви са темпът и тенденциите за усвояване на средствата по програмата, в т.ч. договаряне, верифициране, сертифициране? Има ли съществено забавяне в процеса на усвояване на средствата? Какви мерки е подходящо да бъдат приложени, за да се ускори този темп и да се подобрят процесите и изпълнението?</li> <li>4. Подходящи ли са процедурите за проверка за съответствие с правилата за държавни помощи? Необходимо ли е вземане на допълнителни мерки и въвеждане на нови процедури?</li> <li>5. Изпълнени ли са всички приложими за ОПРР общи и тематични предварителни условия за</li> </ol>	<p>Оценка на процесите и изпълнението (processes evaluation)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти и посещения на място</p> <p>Метод на триангулацията</p> <p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Създаване/актуализиране на логически модел за прогнозиране на усвояването на средства по програмата към 2023 Г.</p>	<p>Документи на УО: Наръчник за управлението и изпълнението на ОПРР, Насоки за кандидатстване и приложения към тях, Интернет сайт на ОПРР, ИСУН2020, Нормативни документи</p>	300 000

	<p>ЕСИФ в определените срокове? Очакват ли се санкции или друг тип ангажименти, във връзка с неизпълнение на предварителни условия?</p> <p>Оценката ще обхване всички инвестиционни приоритети и цели на програмата.</p>		
<p>Оценка на напредъка към постигането на целите на програмата и нейния принос за постигането на целите на Стратегия Европа 2020</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Какъв е напредъкът в изпълнение на общите цели на ОПРР по отношение на намаляване на регионалните диспропорции и негативните миграционни процеси, рационално разпределение на местните инфраструктури и услуги за осигуряване на балансиран растеж на регионите, Развитие на устойчиви, динамични и сплотени градски центрове, свързани помежду си и допринасящи за благосъстоянието на заобикалящите ги по-слабо урбанизирани територии?</li> <li>2. Какъв е напредъкът в постигането на целевите стойности на индикаторите за изпълнение по всички приоритетни оси на ОПРР, определени в рамката за изпълнението? Съществуват ли външни фактори, които влияят върху изменението на стойностите по индикаторите? Какъв е приносът на ОПРР за актуалните стойности по индикаторите, получени от НСИ? Каква е оценката на изпълнението на инвестиционните приоритети и специфичните цели на програмата?</li> <li>3. Какъв е приносът на ОПРР 2014-2020 за постигането на целите на Стратегия Европа 2020?</li> </ol>	<p>Оценка на въздействието.</p> <p>Оценка, базирана на теорията</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти и посещения на място</p> <p>Метод на триангулацията</p> <p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p>	<p>Официални статистически данни от НСИ</p> <p>Документи на УО: Наръчник за управлението и изпълнението на ОПРР, Насоки за кандидатстване и приложения към тях, Интернет сайт на ОПРР, ИСУН2020, Нормативни документи</p>



<p>Оценка на изпълнението на финансовите инструменти, създадени по линия на ОПРР 2014-2020</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Какъв е напредъкът по отношение на изпълнението на финансовите инструменти по ОПРР?</li> <li>2. Какъв е темпът на изпълнение на финансовите инструменти по ОПРР, в сравнение с финансовите инструменти по другите оперативни програми?</li> <li>3. По какъв начин процесите могат да бъдат подобрени? Какъв е интересът за финансиране на проекти чрез финансови инструменти?</li> <li>4. Какви са външните фактори, които влияят върху изпълнението на финансовите инструменти по ОПРР 2014-2020 и в каква степен?</li> </ol> <p>Оценката ще обхване Приоритетна ос 1 и включените в нея Инвестиционни приоритети 4ц, 4е, 6е, 9а, както и Приоритетна ос 6 и съответните им цели.</p>	<p>Метод на триангулацията</p> <p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти и посещения на място</p>	
<p>Оценка на изпълнението на дейностите в подкрепа на туризма по ОПРР 2014-2020</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Какъв е напредъкът в изпълнение на целите на ОПРР по отношение на регионалния туризъм? Има ли външни фактори, които влияят? Какъв е интересът за участие с проектни предложения по програмата?</li> <li>2. Подходящ ли е механизъмът/подходът, който УО е възприел за подкрепа за регионалния туризъм по ОПРР 2014-2020? Какви са трудностите в процеса? В каква степен подходът допринася за опазване на културното</li> </ol>	<p>Метод на триангулацията</p> <p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Провеждане на</p>	

	<p>наследство?</p> <p>3. Какви са приликите и разликите в подходите за подкрепа на туризма, възприети по ОП „Регионално развитие“ 2007-2013 и по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020?</p> <p>4. Какво е общественото мнение относно подкрепата за туризма по ОПРР 2014-2020?</p> <p>Оценката ще обхване Приоритетна ос 6.</p>	<p>интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти и посещения на място, социологически проучвания</p>	
<p>Изготвяне на доклад по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда при прилагането на ОПРР 2014-2020, вкл. на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на програмата (Първи</p>	<p>1. Какво е въздействието върху околната среда на проектите по ОПРР 2014-2020 за периода 2015-2018 г.?</p> <p>2. Изпълняват ли се мерките и условията на министъра на околната среда и водите, съгласно Становище 7-4/2013 г. за съгласуване на ОПРР 2014-2020?</p> <p>3. Изпълняват ли се мерките при одобрението на проектни предложения? Проектите одобряват ли се след решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС за одобряване/съгласуване?</p> <p>4. В документите на УО (Насоки за кандидатстване, указания към бенефициентите и др.) предвиждат ли се условия, гарантиращи опазването на околната среда при реализиране на дейностите от съответните бенефициент?</p> <p>5. По време на строителството предвижда ли се ефективно изпълнение на мерките и условията от издадените Решения и/или Становища по ОВОС/ЕО/ОС за съответните</p>	<p>Метод на триангулацията</p> <p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p>	<p>Документи на УО: Наръчник за управлението и изпълнението на ОПРР, Насоки за кандидатстване и приложения към тях, Интернет сайт на ОПРР, ИСУН2020, Нормативни документи, Технически доклади за изпълнението на проектите</p>

<p>тригодишен екологичен доклад по ОПРР 2014-2020 (за периода 2015-2018 г.)</p>	<p>дейности, ограничаване на строителните дейности само в обхвата на проектите, съхраняване на строителни материали и изхвърляне на отпадъци само на предназначени за това места, извършва ли се анализ на източниците на шум преди стартиране на строителния процес?</p> <p>6. При финансиране на проекти по ПО 1 за дейности за „зони с потенциал за икономическо развитие“, „социална инфраструктура“, както и „общинска структура“ извън зоните за въздействие на ИПГВР, предпочитат ли се за финансиране проекти и дейности в границите на урбанизирани територии?</p> <p>7. Дейностите по ПО 6 „Регионален туризъм“ и по ПО 7 „Регионална пътна инфраструктура“ допускат ли се при спазване на условията, посочени в Становище 7-4/2013 г. за съгласуване на ОПРР 2014-2020?</p> <p>8. При реализиране на дейностите по ОПРР вземат ли се в предвид границите на зоните за защита на водите по реда на чл. 119а от закона за водите и предвидените за тях мерки за опазване в ПУРБ на четирите Басейнови дирекции?</p> <p>9. Спазва ли се изискването, реализацията на инвестиционните проекти по ОПРР, които касят ползване или водовземане от повърхностни или подземни водни тела да</p>			
---	---	--	--	--

	<p>подлежат на разрешителен режим, съгласно Закона за водите?</p> <p>10. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на ОПРРР извършва ли се въз основа на специфичните екологични индикатори, предвидени в ОПРР и следната допълнителна мяра „Проекти, попадащи изцяло или частично в защитени зони и защитени територии, при реализирането на дейности по ПО за регионален туризъм и регионална пътна инфраструктура? Какви са стойностите на индикаторите за тази мярка „Засегнати площи, дка“ и „Брой проекти“?</p> <p>11. Констатирани ли са неблагоприятни последици върху околната среда от проекти по ОПРР? Предложени и предприети ли са своевременни мерки за възможното им отстраняване? Какви могат да бъдат тези мерки, в случаи на бъдещо констатиране на неблагоприятни последици върху околната среда?</p> <p>Оценката ще обхване всички приоритетни оси на програмата.</p>			
<p>Оценка на изпълнението на действията за градско развитие, съгласно чл. 7 от</p>	<p>1. Какъв е напредъкът в изпълнението на интегрирания подход за устойчиво градско развитие към края на 2018 г. – изпълнение на стратегиите за устойчиво градско развитие, съгласно чл. 7 от Регламент № 1301/2013 и на Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано</p>	<p>Оценка на процесите и изпълнението (processes evaluation)</p> <p>Оценка, базирана на</p>	<p>Нормативни документи на ниво ЕС – Регламенти, Насоки и Ръководства</p>	

<p>Регламента за ЕФРР 1301/2013</p>	<p>градско развитие“ като цяло?</p> <p>2. Какъв е приносът на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие и инвестиционните програми на общините по ПО 1 към целите за градско развитие?</p> <p>3. Какви са тенденциите при миграционните процеси в Българските градове? Какъв е приносът на ОПРР за това?</p> <p>4. Наблюдава ли се растеж и развитие на малките и средните градове в страната? Какъв е приносът на ОПРР за това?</p> <p>5. Тенденциите в развитието и растежа на градовете в страната, както и в миграционните процеси, съответстват ли на възприетите в модела „умерен полицентризм“, съгласно Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025?</p> <p>6. Какви са ефектите и резултатите от реализирането на ИПГВР и инвестиционните програми на общините по ПО 1 на ОПРР? Интервенциите водят ли до синергичен ефект и концентрация на ресурси?</p> <p>7. Препоръки за преразпределяне на ресурс от по-активните към по-неактивните бенефициенти, на базата на анализ на работата на междинните звена и на бенефициентите по Приоритетна ос 1.</p> <p>Оценката ще обхване Приоритетна ос 1 и включените в нея инвестиционни приоритети</p>	<p>теорията</p> <p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти и посещения на място в общините (градове от всяко ниво и във всеки район), в чиито администрации са структурирани Междинни звена</p> <p>Създаване на логически модел за преразпределяне на ресурс от по-активните към по-неактивните междинни звена</p>	<p>на ЕС и др. европейски документи, ИСУН2020, Документи на УО, Документи на общините</p>	
-------------------------------------	--	---	---	--

	4с, 4е, 6е, 9а и 10а и съответните им цели.		
Оценка на координацията с други оперативни програми	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Подходящо ли се осъществява координацията на ниво процедури и проекти на финансиране и дейности с други оперативни програми?</li> <li>2. Какви са добрите и лошите практики?</li> <li>3. Ефективна и ефикасна ли е координация? Постигат ли се икономии от мащаба?</li> <li>4. Препоръки за подобряване на координацията</li> </ol>	Оценка на процесите и изпълнението (processes evaluation)	Нормативни документи на ниво ЕС – Регламенти, Насоки и Ръководства на ЕС и др. европейски документи, ИСУН2020, Документи на УО на ОПРР и на други програми, Документи на общините

### **Продължителност и индикативна начална дата**

Оценката ще започне най-късно през есента на 2018 г. и да продължи най-малко 7 месеца. Индикативен график:

- Подготовка на техническа спецификация и провеждане на обществена поръчка – първа половина на 2018 г.;
- Начало на работата на външния изпълнител/оценител – м. септември 2018 г.;
- Представяне на междинни доклади за докладване на конкретни резултати – на всеки 2 или 3 месеца от началото на оценката;
- Предаване на окончателен доклад от оценката – м. март 2019 г.;
- Съгласуване и приемане от УО на окончателния доклад – м. март-м. април 2019 г.

### **3.4. Оценка на приноса на ОПРР 2014-2020 за социалното включване, в т.ч. маргинализирани групи и роми, както и оценка на прилагането на хоризонтални политики**

#### **Предмет, обосновка, контекст, обхват, подход и основни въпроси за оценка**

Тази оценка е специфична по своя обхват/тема и е насочена конкретно към оценка на приноса на ОПРР 2014-2020 за социалното включване, в т.ч. маргинализирани групи и роми.

Провеждането на такава специализирана оценка се обуславя от мерките, които ще се изпълняват по ОПРР 2014-2020, насочени към социалното включване и подкрепа на маргинализираните групи, в т.ч. ромите.

### 3.4 Оценка на приноса на ОПРР 2014-2020 за социалното включване, в т.ч. маргинализираните групи и роми

Тематична оценка/ тема	Оценъчни въпроси	Основни методи и дейности	Основни източници на информация	Индикативен бюджет в лв.
<p>Оценка на приноса на ОПРР 2014-2020 за социалното включване, в т.ч. маргинализираните групи и роми</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Какъв е приносът на ОПРР 2014-2020 за социалното включване, в т.ч. на маргинализираните групи и роми;</li> <li>2. Ефективен ли е подходът за подкрепа по ОПРР 2014-2020 за социалното включване? Има ли необходимост от промяна в приложния подход?</li> <li>3. Ефективна ли е координацията с другите заинтересовани институции (Министерство на труда и социалната политика, Агенция по заетостта, Национален съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси и др.) по отношение на мерките за социално включване? Необходимо ли е въвеждане на нови процедури за координация?</li> <li>4. Какъв е напредъкът в постигането на междинните/целевите стойности на индикаторите за продукт и за резултат, свързани с маргинализираните групи, в т.ч. и роми по всички приоритетни оси, инвестиционни приоритети и специфични цели на ОПРР 2014-2020.</li> <li>5. Как се прилагат и спазват при изпълнението на ОПРР 2014-2020 хоризонталните политики по отношение на социалното включване, в т.ч.</li> </ol>	<p>Оценка, базирана на теорията</p> <p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти</p>	<p>Интернет сайт на ОПРР, ИСУН2020, проектни предложения, Технически доклади за изпълнението на проектите,</p>	<p>120 000</p>



	<p>недискриминация, равни възможности и др.;</p> <p>6. Какъв е приносът на интервенциите по ОПРР за енергийна ефективност, социална инфраструктура и деинституционализация за социално включване на маргинализирани групи и роми?</p> <p>Има ли други интервенции, подкрепени по ОПРР 2014-2020, които допринасят за социалното включване на маргинализирани групи и роми?</p> <p>Оценката ще обхване приоритетна ос 1 и включените в нея инвестиционни приоритети 6е, 9а и 10а и съответните им цели приоритетна ос 3, приоритетна ос 4 и приоритетна ос 5.</p>			
--	--	--	--	--

### **Продължителност и индикативна начална дата**

Оценката ще започне в средата на програмния период – през есента на 2018 г. и ще продължи най-малко 7 месеца. Възможно е оценката да бъде включена в обща процедура с отделни обособени позиции по ЗОП за избор на изпълнител, заедно с оценката по т. 3.2. **Индикативен график:**

- Подготовка на техническа спецификация и провеждане на обществена поръчка – първа половина на 2018 г.;
- Начало на работата на външния изпълнител/оценител – м. септември 2018 г.;
- Представяне на междинни доклади за докладване на конкретни резултати – на всеки 2 или 3 месеца от началото на оценката;
- Предаване на окончателен доклад от оценката – м. март 2019 г.;
- Съгласуване и приемане от УО на окончателния доклад – м. март-м. април 2019 г.

### **3.5. Оценка на въздействието на ОПРР 2014-2020**

#### **Предмет, обосновка, контекст, обхват, подход и основни въпроси за оценка**

Оценката е в съответствие с изискването на чл. 56 (3) на Регламент № 1303/2013 поне веднъж през програмния период да се провежда оценка, с която се оценява приносът на подкрепата от ЕСИФ за постигането на специфичните цели по инвестиционните приоритети по всеки приоритет.

Тъй като тази оценка трябва да се проведе в края на периода от изпълнението на програмата, тя е **оценка на въздействието** на програмата.

Тази оценка ще включва актуализация на резултатите от всички основни дейности, извършени в оценката по т. 3.2. Следва да се оцени ефикасността и ефективността на дейностите по програмата. В допълнение, оценката следва да даде отговори относно приноса на ОПРР 2014-2020 за постигане на специфичните цели на всеки инвестиционен приоритет по всяка приоритетна ос на програмата, както и на въздействието на ОПРР като цяло в социално-икономически план, вкл. чрез анализ на официални статистически данни от НСИ по отношение на индикаторите за резултат. Оценката ще се фокусира върху оценка на постигането на специфичните цели на ОПРР:

- Подобряване на условията за модерни образователни услуги;
- Повишаване на енергийната ефективност в жилищния сектор;
- Повишаване на енергийната ефективност на публични сгради;
- Развитие на екологичен и устойчив градски транспорт;
- Подобряване на качеството на градската среда;
- Подобряване на инвестиционната активност в градовете, чрез възстановяване на зони с потенциал за икономическо развитие;
- Подобряване на жилищните условия за маргинализирани групи от населението, включително ромите;

- Подобряване на условията за модерни социални услуги;
- Подобен достъп за практикуване на масов спорт и културни услуги в градовете;
- Повишаване на енергийната ефективност в жилищния сектор в опорните центрове от 4-то ниво на националната полицентрична система;
- Повишаване на енергийната ефективност на обществените сгради в опорните центрове от 4-то ниво на националната полицентрична система;
- Подобен достъп до спешна медицинска помощ, с възможности за спешна диагностика, лечение и наблюдение до 24 ч.;
- Намаляване на броя хоспитализации в здравната система;
- Подобряване на регионалната социална инфраструктура за деинституционализация на социалните услуги за деца и възрастни;
- Повишаване на туристическото предлагане на паметници на културата от национално и световно значение;
- Подобряване на свързаността и достъпността до TEN-T мрежата за товари и пътници;
- Повишаване ефективността на Управляващия орган на ОПРР;
- Подобряване на административния капацитет на бенефициентите на ОПРР 2014-2020;
- Повишаване на обществената информираност относно ОПРР 2014-2020.

Оценката следва да оцени и приносът на ОПРР 2014-2020 за постигане на целите на хоризонталните принципи, които са адресирани в програмата - Устойчиво развитие, Равни възможности и недопускане на дискриминация, Равенство между половете. В рамките на оценката следва да бъде изготвен и втория тригодишен екологичен доклад по ОПРР 2014-2020 (за периода 2018-2020 г.), който е задължителен, съгласно Становището на МОСВ за съгласуване на ОПРР 2014-2020.

### 3.5 Оценка на въздействието на ОПРР 2014-2020

Тематична оценка/ тема	Оценъчни въпроси	Основни методи и дейности	Основни източници на информация	Индикативен бюджет в лв.
<p>Оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за постигането на специфичните цели по инвестиционните приоритети</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Какви са промените в стойностите на индикаторите за резултат по програмата? Какъв е приносът на ОПРР 2014-2020 за постигане на съответните стойности? Има ли външни фактори, които влияят върху постигането на целевите стойности?</li> <li>2. Каква е разликата между очакваните (цели) и постигнатите конкретни (реални) резултати и въздействие на интервенциите на ОПРР? Каква е ефективността (отношението между целите и постигнатите резултати) на интервенциите по ОПРР?</li> <li>3. Какъв е напредъкът в постигането на целите и индикаторите на програмата по всички инвестиционни приоритети и специфични цели?;</li> <li>4. Каква е полезността и устойчивостта (отношението между идентифицираните нужди и постигнатите резултати) на интервенциите по ОПРР?</li> <li>5. Какъв е напредъкът при постигането на целевите стойности на индикаторите за продукт, определени в рамката за изпълнение на ОПРР?;</li> <li>6. Каква е оценката на приноса на интервенциите</li> </ol>	<p>Оценка, базирана на теорията</p> <p>Контрафактологична оценка на въздействието</p> <p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти, посещения на място на изпълнение на проекти</p>	<p>Интернет сайт на ОПРР, ИСУН2020, проектни предложения, Технически доклади за изпълнението на проектите, Статистически данни от НСИ.</p>	<p>480 000</p>

	<p>по ОПРР 2014-2020 за изпълнение на хоризонталните политики на ЕС?;</p> <p>7. Каква е оценката на социално-икономическото въздействие на интервенциите по ОПРР 2014-2020?;</p> <p>8. Какви са ефектите и резултатите от реализирането на ИПГВР и инвестиционните програми на общините по ПО 1 на ОПРР? Интервенциите водят ли до синергичен ефект и концентрация на ресурси?</p> <p>9. Каква е оценката на въздействието върху административния капацитет на УО и на бенефициентите?</p> <p>10. Каква е ефикасността (отношението между вложените ресурси и постигнатите резултати) на интервенциите по ОПРР?</p> <p>11. Кои са примерите за добри практики и успешни проекти при интервенциите по ОПРР?</p> <p>12. Какви са основните поуки от гледна точка на дизайна на интервенциите?</p> <p>13. Кои са идентифицираните непланирани ефекти (положителни и отрицателни) от интервенциите на ОПРР, в т.ч. косвени и индуцирани ефекти, неочаквани ефекти и др.? Какъв е постигнатият интегриран ефект на макроикономическо ниво от изпълнението на ОПРР?</p> <p>14. Какъв е приносът на ОПРР 2014-2020 за постигане на хоризонталните цели и</p>			
--	---	--	--	--

	<p>приоритети, адресирани в програмата – устойчиво развитие, равенство и недискриминация?</p> <p>15. Какъв е напредъкът в изпълнение на целите на ОПРР по отношение на образователната инфраструктура? Има ли външни фактори, които влияят? Съществува ли тенденция за подобряване на условията за образование в страната? Какъв е приносът на ОПРР?</p> <p>Оценката ще обхване всички приоритетни оси и инвестиционни приоритети.</p>			
<p>Оценка на изпълнението на финансовите инструменти, създадени по линия на ОПРР 2014-2020</p>	<p>1. Какъв е напредъкът по отношение на изпълнението на финансовите инструменти по ОПРР?</p> <p>2. Какъв е темпът на изпълнение на финансовите инструменти по ОПРР, в сравнение с финансовите инструменти по другите оперативни програми?</p> <p>3. Какво е въздействието от изпълнението на финансовите инструменти по ОПРР 2014-2020?</p> <p>4. Какви са външните фактори, които влияят върху изпълнението на финансовите инструменти по ОПРР 2014-2020 и в каква степен?</p> <p>Оценката ще обхване Приоритетна ос 1 и включените в нея Инвестиционни приоритети 4с, 4е, 6е, 9а, както и Приоритетна ос 6 и съответните им цели.</p>	<p>Метод на триангулацията</p> <p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти и посещения на място</p>	<p>Интернет сайт на ОПРР, ИСУН2020, проектни предложения, Технически доклади за изпълнението на проектите, Статистически данни от НСИ, документи на организацията, изпълняващи финансови инструменти.</p>	

<p>Оценка на изпълнението на дейностите за устойчиво градско развитие, съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013;</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Каква е оценката на териториалното въздействие на интервенциите по ОПРР 2014-2020? Постигнати ли са целите за балансирано полицентрично развитие на територията, определени в модела „умерен полицентризъм“, дефиниран в НКПР? ;</li> <li>2. Какво е въздействието върху териториалното и пространствено развитие на градовете, подкрепяни по ПО 1 на ОПРР 2014-2020?</li> <li>3. Какви са тенденциите при миграционните процеси в Българските градове? Какъв е приносът на ОПРР за това?</li> <li>4. Тенденциите в развитието и растежа на градовете в страната, както и в миграционните процеси, съответстват ли на възприетите в модела „умерен полицентризъм“, съгласно Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025?</li> <li>5. Какви са ефектите и резултатите от реализирането на ИПГВР и инвестиционните програми на общините по ПО 1 на ОПРР? Интервенциите водят ли до синергичен ефект и концентрация на ресурси?</li> </ol> <p>Оценката ще обхване Приоритетна ос 1 и включените в нея инвестиционни приоритети 4с, 4е, 6е, 9а и 10а и съответните им цели.</p>	<p>Метод на триангулацията</p> <p>Оценка, базирана на теорията</p> <p>Контрафактологична оценка на въздействието</p> <p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти и посещения на място в общините (градове от всяко ниво и във всеки район), в чиито администрации са структурирани Междинни звена</p>	<p>ИСУН2020, Документи на УО, Документи на общините, Статистически данни, анализи</p>	
<p>Оценка на изпълнението на дейностите в</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Какъв е напредъкът в изпълнение на целите на ОПРР по отношение на регионалния туризъм?</li> </ol>	<p>Метод на триангулацията</p>	<p>Интернет сайт на ОПРР, ИСУН2020,</p>	

<p>подкрепа на туризма по ОПРР 2014-2020</p>	<p>Има ли външни фактори, които влияят?</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>2. Какво е въздействието от интервенциите по ОПРР 2014-2020 в областта на туризма? В каква степен подходът и проектите допринасят за опазване на културното наследство?</li> <li>3. Какво е общественото мнение относно подкрепата за туризма по ОПРР 2014-2020?</li> <li>4. Кои са примерите за добри и лоши практики?</li> <li>5. Препоръки за следващия програмен период.</li> </ol> <p>Оценката ще обхване приоритетна ос 6.</p>	<p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти и посещения на място, социологически проучвания</p>	<p>проектни предложения, Технически доклади за изпълнението на проектите, Статистически данни от НСИ, други проучвания, анализи и документи.</p>	
<p>Оценка на изпълнението на дейностите в подкрепа на енергийната ефективност по ОПРР 2014-2020</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Какъв е напредъкът в изпълнение на целите на ОПРР по отношение на енергийната ефективност? Има ли външни фактори, които влияят?</li> <li>2. Каква е ефективността и ефикасността на интервенциите за енергийна ефективност, извършени по ПО 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ и по ПО 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони“?</li> <li>3. Какво е въздействието от интервенциите за енергийна ефективност по ОПРР 2014-2020?</li> <li>4. Подходяща ли е демаркацията и допълняемостта на ОПРР 2014-2020 с Националната програма за енергийна ефективност? Какъв е интересът на обществеността за участие по ОПРР за</li> </ol>	<p>Метод на триангулацията</p> <p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти и посещения на място</p>	<p>Интернет сайт на ОПРР, ИСУН2020, проектни предложения, Технически доклади за изпълнението на проектите, Статистически данни от НСИ, Проекти и документи по Националната програма за енергийна ефективност, други проучвания,</p>	



	<p>енергийна ефективност в жилищни сгради и на институциите за участие по ОПРР за енергийна ефективност в административни сгради?</p> <p>5. Кои са примерите за добри и лоши практики?</p> <p>6. Препоръки за следващия програмен период.</p> <p>Оценката ще обхване инвестиционен приоритет 4с в рамките на Приоритетна ос 1 и приоритетна ос 2.</p>		<p>анализи и документи.</p>	
<p>Изготвяне на доклад по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда при прилагането на ОПРР 2014-2020, вкл. на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на програмата</p>	<p>1. Какво е въздействието върху околната среда на проектите по ОПРР 2014-2020 за периода 2018-2020г.?</p> <p>2. Изпълняват ли се мерките и условията на министъра на околната среда и водите, съгласно Становище 7-4/2013 г. за съгласуване на ОПРР 2014-2020?</p> <p>3. Изпълняват ли се мерките при одобрението на проектни предложения? Проектите одобряват ли се след решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС за одобряване/съгласуване?</p> <p>4. В документите на УО (Насоки за кандидатстване, указания към бенефициентите и др.) предвиждат ли се условия, гарантиращи опазването на околната среда при реализиране на дейностите от съответните бенефициенти?</p> <p>5. По време на строителството предвижда ли се ефективно изпълнение на мерките и условията от издадените Решения и/или Становища по ОВОС/ЕО/ОС за съответните дейности, ограничаване на строителните дейности само в обхвата на проектите, съхраняване на</p>	<p>Метод на триангулацията</p> <p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p>	<p>Документи на УО: Наръчник за управлението и изпълнението на ОПРР, Насоки за кандидатстване и приложения към тях, Интернет сайт на ОПРР, ИСУН2020, Нормативни документи, Технически доклади за изпълнението на проектите</p>	

<p>(Втори тригодишен екологичен доклад по ОПРР 2014-2020 (за периода 2018-2020 г.)</p>	<p>строителни материали и изхвърляне на отпадъци само на предназначени за това места, извършва ли се анализ на източниците на шум преди стартиране на строителния процес?</p> <p>6. При финансиране на проекти по ПО 1 за дейности за „зони с потенциал за икономическо развитие“, „социална инфраструктура“, както и „общинска структура“ извън зоните за въздействие на ИПГВР, предпочитат ли се за финансиране проекти и дейности в границите на урбанизирани територии?</p> <p>7. Дейностите по ПО 6 „Регионален туризъм“ и по ПО 7 „Регионална пътна инфраструктура“ допускат ли се при спазване на условията, посочени в Становище 7-4/2013 г. за съгласуване на ОПРР 2014-2020?</p> <p>8. При реализиране на дейностите по ОПРР вземат ли се в предвид границите на зоните за защита на водите по реда на чл. 119а от закона за водите и предвидените за тях мерки за опазване в ПУРБ на четирите Басейнови дирекции?</p> <p>9. Спазва ли се изискването, реализацията на инвестиционните проекти по ОПРР, които касаят ползване или водовземане от повърхностни или подземни водни тела да подлежат на разрешителен режим, съгласно Закона за водите?</p> <p>10. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на ОПРР извършва ли се въз основа на</p>			
--	--	--	--	--

	<p>специфичните екологични индикатори, предвидени в ОПРР и следната допълнителна мяра „Проекти, попадащи изцяло или частично в защитени зони и защитени територии, при реализирането на дейности по ПО за регионален туризъм и регионална пътна инфраструктура? Какви са стойностите на индикаторите за тази мярка „Засегнати площи, дка“ и „Брой проекти“?</p> <p>11. Констатирани ли са неблагоприятни последици върху околната среда от проекти по ОПРР? Предложени и предприети ли са своевременни мерки за възможното им отстраняване? Какви могат да бъдат тези мерки, в случаи на бъдещо констатиране на неблагоприятни последици върху околната среда?</p> <p>Оценката ще обхване всички инвестиционни приоритети и цели по програмата.</p>			
--	---	--	--	--

### **Продължителност и индикативна начална дата**

Удачно е оценката да се проведе в края на програмния период и при приключване на максимално голям брой проекти. Същевременно, до 31.12.2022 г. УО трябва да представи на ЕК доклад, обобщаващ констатациите от оценките, извършени през програмния период и основните крайни продукти и резултати от оперативната програма, а вторият екологичен доклад по ОПРР 2014-2020 г. трябва да бъде представен през 2021 г. В тази връзка оценката трябва да започне **най-късно през есента на 2021 г.** и да продължи **най-малко 7 месеца**. **Индикативен график:**

- Подготовка на техническа спецификация и провеждане на обществена поръчка – първа половина на 2021 г.;
- Начало на работата на външния изпълнител/оценител – м. септември 2021 г.;
- Представяне на междинни доклади за докладване на конкретни резултати – на всеки 2 или 3 месеца от началото на оценката;
- Предаване на окончателен доклад от оценката – м. март 2022 г.;
- Съгласуване и приемане от УО на окончателния доклад – м. март-м. април 2022 г.

### **3.6. Предварителна и екологична оценка за програмен период след 2020 г.**

#### **Предмет, обосновка, контекст, обхват, подход и основни въпроси за оценка**

Към момента на изготвяне на настоящия план за оценка на ОПРР, не са разработени документи, в т.ч. и Регламенти на ЕС за програмния период 2021-2027 г.

В тази връзка, в настоящия план за оценка към момента не се описват конкретни обосновки, контекст, дейности, обхват, подход и оценъчни въпроси за тази оценка.

В течение на програмния период 2014-2020 и след получаване на указания (проекти на Регламенти, Насоки и др. документи) на ЕК за следващия програмен период 2021-2027 г., УО на ОПРР ще актуализира и доразвие информацията в настоящия план за оценка по отношение на предварителната оценка за програмния период след 2020 г.

### **Продължителност и индикативна начална дата**

Тази оценка ще се проведе в края на програмния период 2014-2020 г., когато УО ще започне дейности по програмиране на следващия програмен период 2021-2027 г. и в случай на наличие на документи/проекти на документи на ЕС ниво, които да регламентират процеса по програмиране за периода 2021-2027 г.

#### **Индикативен график:**

- Подготовка на техническа спецификация и провеждане на обществена поръчка – средата на 2019 г.;
- Начало на работата на външния изпълнител/оценител – м. януари 2020 г.;
- Представяне на междинни доклади за докладване на конкретни резултати – на всеки 2 или 3 месеца от началото на оценката;

- Предаване на окончателен доклад от оценката – м. юни 2021 г.;
- Съгласуване и приемане от УО на окончателния доклад – м. юни-м. юли 2021 г.

**Прогнозен бюджет**

За оценката е предвиден индикативен бюджет от 300 000 лева.